

Latvijas Republikas Valsts kontroles 2022. gada publiskais pārskats

Rīga 2023

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

ATBILDĪGUMS

SADARBĪBA

ATTĪSTĪBA

Latvijas Republikas Valsts kontroles 2022. gada publiskais pārskats

Pārskatā izmantotas fotogrāfijas no tīmekļvietnes www.depositphotos.com, www.sargs.lv un no darbinieku personīgā arhīva. Fotogrāfijas no pasākumu norises vietām tapušas, ievērojot konkrētajā brīdī noteiktās epidemioloģiskās drošības prasības.

Saturs

Valsts kontroliera uzruna.....	4
--------------------------------	---

1 **Valsts kontroles darbība.....**

1.1. Pamatinformācija.....	7
1.2. Būtiskākais paveiktais 2022. gadā.....	9
1.3. Struktūra.....	10
1.4. Personāls.....	15
1.5. Iekšējās kontroles sistēma.....	19
1.6. Aktivitātes ilgtspējas jomā.....	20
1.7. Valsts kontroles finansējums un tā izlietojums.....	21

2 **Valsts kontroles darbības jomas.....**

2.1. Finanšu revīziju rezultāti par 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību.....	24
2.2. Jaunas pieejas finanšu revīziju veikšanai izstrāde.....	33
2.3. Lietderības, atbilstības un apvienoto (atbilstības/lietderības) revīziju darbs.....	34
2.4. Revīziju tēmu noteikšana.....	43
2.5. Revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana.....	44
2.6. Revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu izskatīšana.....	49
2.7. Sabiedrības informēšana.....	52
2.8. Starptautiskās aktivitātes.....	55
2.9. Starptautiskie projekti.....	58

3 **Prioritātes nākamajam gadam.....**

Cienījamais lasītāj!

Esam sagatavojuši pārskatu par kārtējo noslēgto Valsts kontroles darba gadu.

Krievijas noziedzīgais iebrukums Ukrainā ir radījis jaunus izaicinājumus mūsu ikdienā. Situācija liek mums pārvērtēt līdzšinējo politiku un ieguldījumus attiecībā uz militārās un civilās aizsardzības jomām. Tādēļ ļoti savlaicīgas pagājušajā gadā ir bijušas revīzijas par valsts civilās aizsardzības sistēmu, kā arī revīzija, kurā vērtējām Nacionālo bruņoto spēku personāla politikas pasākumu efektivitāti. Šobrīd turpinās darbs, vērtējot Nacionālo bruņoto spēku rezerves karavīru sistēmu. Plānojam pievērst lielāku uzmanību arī iepirkumu sistēmai aizsardzības resorā. Visas šīs revīzijas dod nozīmīgu ieguldījumu mūsu valsts iekšējās un ārējās drošības stiprināšanā.

Noslēdzām nozīmīgu revīziju par atbalsta pasākumu pieejamību bērniem ar uzvedības traucējumiem jeb tā sauktajiem “problēmbērniem”. Sagaidām, ka atbildīgās ministrijas šīs revīzijas ieteikumus ieviesīs, rezultātā radot jēgpilnu atbalsta sistēmu grūtībās nonākušiem bērniem maksimāli savlaicīgi. Gan revīzijas plānošanā, gan publiskošanā tika plaši iesaistītas sabiedriskās organizācijas – Valsts kontrolē salīdzinoši jauna (bet veiksmīga) prakse, ko attīstīsim arī nākotnē.

Turpinājam vērtēt, kā pašvaldībām sekmējas ieviest administratīvi teritoriālo reformu. Pārskata periodā vērtējām tās ietekmi uz pašvaldību personāla politiku, secinot, ka pašvaldības joprojām kūtri izmanto reformas piedāvātās iespējas un reformai pieiet formāli. Savukārt revīzijā par bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes sistēmas ieviešanu secinājām, ka jāpakāpjas soli atpakaļ, lai novērstu nesamērīgi dārgas pārstrādes infrastruktūras izveidi, kas radītu papildu izmaksu slogu iedzīvotājiem.

Pērn noslēdzām lielo un resursu ietilpīgo darbu, pārbaudot Covid-19 krīzes pārvarēšanai piešķirto līdzekļu izlietojumu, kuru uzsākām 2020. gadā. Tas mums ļāva kopumā atgriezties pie iestādes stratēģiskajos mērķos noteiktajām prioritātēm – kāpināt lietderības revīziju īpatsvaru. Šajā gada pārskatā, kā arī Valsts kontroles tīmekļvietnē iespējams iepazīties ar visām veiktajām revīzijām, to būtiskākajiem secinājumiem un ieteikumiem revidējamām vienībām.

2022. gadā notika arī Valsts kontroles kontrole – tika veikta Valsts kontroles darbības izvērtēšana (*Peer review*), kuras laikā Latvijas augstākās revīzijas iestādes darbības atbilstību starptautiskajiem revīzijas standartiem vērtēja Lietuvas, Dānijas un Slovēnijas augstāko revīzijas iestāžu kolēģi, atzīstot, ka Valsts kontroles darbība tiem pilnībā atbilst. Pieredzes apmaiņā ar kolēģiem no citu valstu revīzijas iestādēm esam raduši jaunas ierosmes tālākai attīstībai.

Ierasti aktīva ir bijusi Valsts kontroles starptautiskā sadarbība. Līdztekus jau esošajiem sadarbības formātiem *EUROSAI* valdē kopš 2022. gada janvāra sniedzam atbalstu arī *OECD* (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai), piedaloties tās Audita komitejas darbā. Esam turpinājuši arī citu valstu augstāko revīzijas iestāžu apmācību projektus – īpaši jāizceļ ieguldījums Moldovas, Gruzijas un Ukrainas augstāko revīzijas iestāžu kapacitātes stiprināšanā Austrumu partnerības iniciatīvas ietvaros.

Šogad svinam Valsts kontroles likuma pieņemšanas simto gadadienu. Izmantosim to, lai dokumentētu Valsts kontroles vēsturi un šīs zināšanas nodotu plašākai sabiedrībai. Rīkosim konferenci “100 gadi KONTROLSPĒKA”, kurā diskutēsim par augstākās revīzijas iestādes lomu mūsdienu demokrātijā un nākotnes attīstības scenārijiem. Vēlamies, lai šī jubileja nav tikai par Valsts kontroli, bet par darbu, ko darām kopā ar Saeimu, valsts pārvaldi, pašvaldībām, sabiedriskajām organizācijām un katru cilvēku, kuram rūp mūsu valsts labklājība.

Noslēdzot šo priekšvārdu, īpašu pateicību vēlos izteikt katram Valsts kontroles darbiniekam par profesionālo un pašizliedzīgo darbu. Paldies Valsts kontroles Sabiedriskajai padomei par ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā, kā arī sabiedriskajām organizācijām. Jūsu loma Valsts kontroles revīziju darbā aug ik gadu. Paldies kolēģiem Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijā un citās sadarbības institūcijās. Esmu pārliecināts, ka tikai kopīgā darbā varam veicināt Latvijas izaugsmi.

Ar cieņu
valsts kontrolieris,
Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs
Rolands Irklis
Rīgā, 2023. gada aprīlī.

1. VALSTS KONTROLES DARBĪBA

- 1.1. Pamatinformācija
- 1.2. Būtiskākais paveiktais 2022. gadā
- 1.3. Struktūra
- 1.4. Personāls
- 1.5. Iekšējās kontroles sistēma
- 1.6. Aktivitātes ilgtspējas jomā
- 1.7. Valsts kontroles finansējums un tā izlietojums

1. Valsts kontroles darbība

1.1. Pamatinformācija

Latvijas Republikas
Valsts kontrole

100 GADI
KONTROLSPĒKA

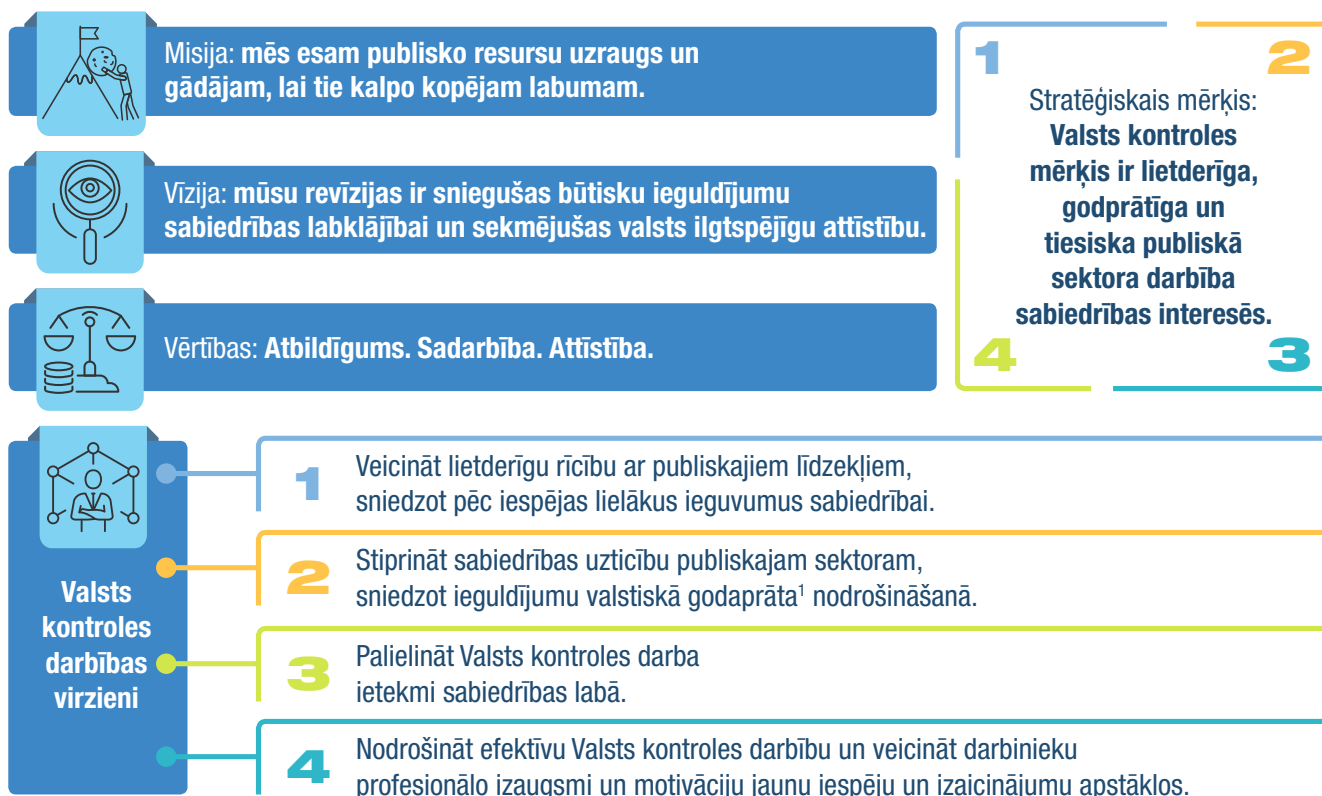
Valsts kontrole ir viens no Satversmē minētajiem valsts varas orgāniem – neatkarīga koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde, kas ir pakļauta vienīgi likumam un kuras darbības mērķis ir raudzīties, lai rīcība ar valsts resursiem ir tiesiska, pareiza, efektīva, ekonomiska un produktīva.

Pārskata periodā sperts solis pretī simtgadei, jo 2023. gada 16. augustā Valsts kontroles likumam apritēs 100. Līdz ar šī likuma pieņemšanu Valsts kontrole no formālas *de facto* 1918. gada 2. decembrī dibinātas institūcijas kļuva par *de iure* neatkarīgu, koleģiālu Latvijas Republikas augstāko revīzijas iestādi.

Latvijas Republikas Valsts kontroles darbības stratēģija 2022–2025

Valsts kontroles darbības stratēģija 2022.–2025. gadam ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kura mērķis ir nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbības plānošanu un īstenošanu tās kompetencē esošo funkciju un uzdevumu ietvaros.

☞ **Stratēģijā** ir noteikta Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības, mērķis un darbības virzieni.

¹ Termina *integrity* tulkojums ir 'godprātība, rīkoties godprātīgi'. 2018. gada 21. novembra Ministru kabineta ieteikumu Nr. 1. "Valsts pārvaldes vērtības un ētikas pamatprincipi" 5.2. apakšpunktā ir ietverts šī termina skaidrojums. Arī Eiropas Revīzijas palātas revīzijas ziņojumā "Ētika un godīgums publiskajā pārvaldē", GRECO V kārtas ziņojuma un ANO Pretkorupcijas konvencijā ir izmantots šis termins ar attiecīgu skaidrojumu.

Tiesiskais regulējums un kompetence

↗ LR
Satversmes
87. un 88.
pants

↗ Valsts kontroles likums
↗ Revīzijas pakalpojumu likums
↗ Likums par budžetu un
finanšu vadību

↗ INTOSAI²
standarti
↗ ANO
rezolūcijas

Valsts kontroles
nolikums un citi
Valsts kontroles
iekšējie tiesību akti

Valsts kontrole savā darbībā ievēro valsts pārvaldes principus un citas valsts institūciju darbā piemērojamas tiesību normas.

² Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas standarti.

1.2. Būtiskākais paveiktais 2022. gadā

Kāpināta lietderības revīziju kapacitāte

No pabeigtajām revīzijām – **46%** lietderības revīzijas (2021. gadā – 9%).

No revīziju darbam³ izlietotajiem resursiem **61%** novirzīts lietderības revīziju veikšanai.

Finanšu revīzijās apjomīgs papildus izvērtējamo jautājumu klāsts

27 finanšu revīzijās sniegti **95 atzinumi** un/vai cita veida vērtējumi par

atbilstības un galvenajiem jautājumiem.

Veicināta Valsts kontroles darba pievienotā vērtība un sabiedrības labklājība

Visu veidu revīzijās sniegti **283 ieteikumi**⁴ atklāto trūkumu novēršanai.

Revidējamās vienības veikušas darbības **93,1%**⁵ ieteikumu ieviešanai.

Sniegto ieteikumu ieviešanas rezultātā panākta finanšu atdeve 1:5,6

Veicināta publiskajā sektorā nodarbināto atbildība par savu rīcību

Kopumā uzsāktu zaudējumu atlīdzināšanas procesu rezultātā atgūti **74 942 euro**⁶.

13 gadījumos atlīdzināti nelikumīgas rīcības rezultātā – radīti zaudējumi vairāk nekā **17 000 euro** apmērā bez zaudējumu atlīdzināšanas procesa uzsākšanas⁷.

Valsts kontroles darbība atbilst starptautiskajiem augstāko revīzijas iestāžu (ARI) standartiem

Veikts Valsts kontroles darbības starptautiskais izvērtējums (Peer review⁸).

Panākta iekšējā un ārējā audita funkciju neatkarības un efektivitātes uzraudzība un ARI pilnveides procesu vadība ārpus Latvijas

Darbs Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Audita komitejā. Atbildība par portfeli “EUROSAI sadarbība ar ārējām organizācijām”.

Stiprināta Baltijas ARI trīspusējā sadarbība

Rīgā organizēts pirmais Baltijas valstu ARI forums.

Rīgā organizēta Baltijas valstu ARI Rail Baltica darba grupas tikšanās.

Ieviestas aktivitātes ilgtspējas jomā

Izstrādāts Valsts kontroles Zaļināšanas plāns 2022.–2025. gadam.

Saņemts apliecinājums par atbilstību Bronzas kategorijai novērtējumā “Ilgtspējas indekss”.

Stiprināta Valsts kontroles misijas, vīzijas un vērtību iedzīvināšana un mentorings

Dibināts Vērtību vēstnešu institūts.

Izveidots Mentoru dienests.

Aptaujas dati⁹: **74 %** aptaujāto Latvijas iedzīvotāju norādīja, ka Valsts kontrole kopumā ir svarīga Latvijas valsts sekmīgai funkcionēšanai.

³ Lietderības, atbilstības, un apvienotajās (atbilstības/lietderības) revīzijās.

⁴ Tajā skaitā priekšlikumi.

⁵ Ieteikumi, kuri bija jāievieš 2022. gadā neatkarīgi no ieteikumu sniegšanas gada.

⁶ Divu 2021. gadā uzsāktu un trīs 2022. gadā uzsāktu zaudējumu atlīdzināšanas procesu rezultātā.

⁷ Gadījumos, kad jau revīzijas laikā Valsts kontrole informējusi revidējamo vienību par pārkāpumu, radītajiem zaudējumiem un publiskai personai normatīvajā regulējumā paredzēto pienākumu prasīt zaudējumu atlīdzināšanu.

⁸ Starptautiski akceptētais veids, kā šādu novērtējumu veikt, ir savstarpējās pārbaudes (Peer review) – pārbaudes, kuras atbilstīgi starptautiskajiem revīzijas standartiem konkrētajā revīzijas iestādē veic citu valstu augstāko revīzijas iestāžu pārstāvji.

⁹ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2022. gada 11. novembra līdz 2022. gada 25. novembrim veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja “Sabiedrības attieksme pret Valsts kontroli”.

1.3. Struktūra

Valsts kontroles sastāvā ir **valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, seši Valsts kontroles revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības**.

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem un var iecelt amatā atkārtoti, bet ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Valsts kontrolieris nosaka revīziju metodoloģiju, prasības revīziju kvalitātes kontrolei, atbild par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanu un veic citus pienākumus atbilstoši Valsts kontroles likumam.

Saeima 2021. gada 14. janvārī valsts kontroliera amatā apstiprināja Rolandu Irkli, kas amatā stājās 2021. gada 28. janvārī pēc valsts kontroliera zvēresta nodošanas.

Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma uz četriem gadiem amatā apstiprina Saeima. Padomes locekļus var apstiprināt amatā atkārtoti, bet ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas. Uz Valsts kontroles padomes locekļa amatu rīko atlasī, izņemot, ja valsts kontrolieris lemj ieteikt esošo padomes locekli atkārtotai apstiprināšanai Saeimā. Valsts kontroles padomes locekļus valsts kontrolieris ieceļ arī Valsts kontroles revīzijas departamenta direktora amatā. Valsts kontroles padome apstiprina Valsts kontroles darbību reglamentējošos tiesību aktus un izskata citus jautājumus atbilstoši Valsts kontroles likumam.

Revīzijas departamentu atbildībā ir finanšu, atbilstības un lietderības revīziju veikšana saskaņā ar Valsts kontroles padomes apstiprinātu revīziju gada plānu.

Pārskata gadā notikušas izmaiņas Valsts kontroles struktūrā revīzijas departamentos sektoru līmenī. No 2022. gada 18. jūlija Revīzijas un metodoloģijas departamentā reorganizēts Pirmais sektors, veicot funkciju pārdali un sadalot to divos sektoros – Pirmajā sektorā un Trešajā sektorā. Pirmajā revīzijas departamentā reorganizēts Otrais sektors, veicot funkciju pārdali un sadalot to divos sektoros – Otrajā sektorā un Trešajā sektorā. Savukārt ar 2022. gada 24. oktobri likvidēts Trešā revīzijas departamenta Trešais sektors.

Atbalsta struktūrvienību kompetencē ir stratēģiskā plānošana, uzraudzība un analīze; tautsaimniecības un publiskā sektora attīstības analīze, projektu, procesu un kvalitātes attīstība un vadība; personāla attīstība un vadība; juridiskais nodrošinājums un revidējamo vienību pārkāpumu izvērtēšana; sabiedriskās attiecības un iekšējā komunikācija; starptautiskā sadarbība; finanšu vadība; informācijas tehnoloģiju uzturēšana un attīstība; saimnieciskais nodrošinājums; lietvedība un sekretariāts.

Pārskata gadā par **divām štata vietām** samazināts atbalsta personāla skaits.

Valsts kontrolē pastāvīgi darbojas (1) **Ētikas komisija**; (2) Audita komisija iekšējo auditu veikšanai; (3) Ekspertu grupa revīzijas plānu projektu un ziņojumu projektu kvalitātes kontroles veikšanai.

Sadarbībā ar ārējiem partneriem Valsts kontrolē izveidota (1) Sabiedriskā padome, kas pilda padomdevēja funkcijas, tajā skaitā konsultē un izsaka viedokli par Valsts kontroles plānotajām revīziju tēmām visās tautsaimniecības nozarēs, palīdz identificēt ekspertus piesaistei revīzijām, kurās nepieciešamas specifiskas zināšanas un pieredze; (2) Atestācijas komisija ar mērķi sniegt atzinumu valsts kontrolierim par sektoru vadītāju kandidātu atbilstību sektora vadītāja amatam un sektoru vadītāju atbilstību ieņemamam amatam; (3) Sertifikācijas komisija, kas pieņem lēmumu par sertifikāta finanšu revīzijas veikšanai un/vai sertifikāta lietderības revīzijas veikšanai izsniegšanu vai atteikumu.

Revīzijas departamentu struktūra

Pirmais revīzijas departaments¹⁰

Inese Kalvāne

Kopš 2016. gada 8. septembra
Valsts kontroles padomes locekle,
Pirmā revīzijas departamenta direktore,
Valsts kontroles korporatīvās pārvaldības virziena "IT attīstība/ inovācijas" vadītāja
Ētikas komisijas priekšsēdētāja (kopš 2022. gada 18. jūlija)

Pirmais sektors

sektora vadītāja
Sandra Zunde
11 darbinieki

Revīziju jomu sadale

Ārlietu ministrija

budžets – 74,93 milj. *euro*

Izglītības un zinātnes ministrija

budžets – 880,24 milj. *euro*¹²
padotībā – 46 iestādes;
pārraudzībā – divas kapitālsabiedrības

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

budžets – 3,49 milj. *euro*

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

budžets – 39,39 milj. *euro*
pārraudzībā – divas kapitālsabiedrības

Otrais sektors

sektora vadītāja
Larisa Reine
pieci darbinieki

Revīziju jomu sadale

Satiksmes ministrija

budžets – 651,16 milj. *euro*
padotībā – četras iestādes;
pārraudzībā – 14 kapitālsabiedrības

Trešais sektors

sektora vadītāja p. i.
Egīls Vidžups¹¹
trīs darbinieki

Revīziju jomu sadale

Ekonomikas ministrija

budžets – 978,15 milj. *euro*
padotībā – sešas iestādes;
pārraudzībā – septiņas
kapitālsabiedrības

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

budžets – 5,32 milj. *euro*

Piezīme: darbinieku un amatpersonu skaits revīzijas departamentos, tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki, uz 2022. gada 31. decembri.

☑ "Operatīvais pārskats. Ministrijas pamatbudžeta ienākumu un izdevumu izpilde 2022. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde)."

¹⁰ Līdz 2022. gada 15. jūlijam departamentā bija divi sektori, t. i., Pirmais sektors un Otrais sektors. Otrā sektora atbildībā bija revīziju jomas Ekonomikas ministrijā un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā.

¹¹ No 2022. gada 1. decembra.

¹² Tajā skaitā budžeta resora "62. Mērķdotācijas pašvaldībām" programma 01.00.00 "Mērķdotācijas izglītības pasākumiem", 05.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām", 10.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām".

Otrais revīzijas departaments

Kristīne Jaunzeme

Kopš 2020. gada 18. maija
Valsts kontroles padomes locekle,
Otrā revīzijas departamenta direktore¹³,
Valsts kontroles korporatīvās pārvaldības virziena "Cilvēkkapitāla
attīstība/ iekšējā komunikācija un sadarbība" vadītāja

Pirmais sektors

sektora vadītāja
Iveta Ozoliņa
septiņi darbinieki

Revīziju jomu sadale

Aizsardzības ministrija

budžets – 836,93 milj. *euro*
padotībā – piecas iestādes
un Nacionālie bruņotie spēki

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

budžets – 13,20 milj. *euro*

Otrais sektors

sektora vadītāja
Kaiva Skalbiņa
seši darbinieki

Revīziju jomu sadale

Iekšlietu ministrija

budžets – 508,44 milj. *euro*
padotībā – deviņas iestādes;
pārraudzībā – viena
kapitālsabiedrība

Latvijas Republikas Prokuratūra

budžets – 39,73 milj. *euro*

Trešais sektors

sektora vadītāja
Aelita Jaunroze
pieci darbinieki

Revīziju jomu sadale

Tieslietu ministrija

budžets – 314,49 milj. *euro*
padotībā – 12 iestādes;
pārraudzībā – divas kapitālsabiedrības

Latvijas Republikas Augstākā tiesa

budžets – 6,85 milj. *euro*

Latvijas Republikas Satversmes tiesa

budžets – 2,84 milj. *euro*

Trešais revīzijas departaments¹⁴

Maija Āboliņa

Kopš 2021. gada 7. maija
Valsts kontroles padomes locekle,
Trešā revīzijas departamenta direktore,
Valsts kontroles korporatīvās pārvaldības virziena
"Ieteikumu ieviešanas pārvaldība" vadītāja

Pirmais sektors

sektora vadītāja
Ieva Pīpiķe
seši darbinieki

Revīziju jomu sadale

Labklājības ministrija

amatbudžets – 1,15 mljrd. *euro*;
speciālais budžets – 3,82 mljrd. *euro*
padotībā – 11 iestādes;
pārraudzībā – viena kapitālsabiedrība

Otrais sektors

sektora vadītāja
Līga Pūre
seši darbinieki

Revīziju jomu sadale

Veselības ministrija

budžets – 1,96 mljrd. *euro*
padotībā – 10 iestādes;
pārraudzībā – 13 kapitālsabiedrības

Piezīme: darbinieku un amatpersonu skaits revīzijas departamentos, tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki, uz 2022. gada 31. decembri.

☞ "Operatīvais pārskats. Ministrijas pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2022. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde)."

☞ "Operatīvais pārskats. Speciāla budžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2022. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde)."

¹³ Līdz 2021. gada 19. maijam Revīzijas un metodoloģijas departamenta direktore.

¹⁴ Līdz 2022. gada 22. oktobrim departamentā bija trīs sektori, t. i., Pirmais sektors, Otrais sektors un Trešais sektors. Trešā sektora atbildībā bija revīzijas par atsevišķu darījumu atbilstību normatīvo aktu prasībām (revīzijas ātrai reaģēšanai uz aktuāliem notikumiem valstī).

Ceturtais revīzijas departaments

Inga Vilka

Kopš 2019. gada 26. marta

Valsts kontroles padomes locekle,

Ceturta revīzijas departamenta direktore,

Valsts kontroles korporatīvās pārvaldības virziena "Iekšējās kontroles sistēmas / kvalitātes vadības sistēmas / Valsts kontroles snieguma uzraudzība" vadītāja,

Audita komisijas vadītāja,

Ētikas komisijas priekšsēdētāja (līdz 2022. gada 11. jūlijam)

Pirmais sektors

sektora vadītājs

Uldis Kalniņš

seši darbinieki

Revīziju jomu sadale

Zemkopības ministrija

budžets – 750,96 milj. *euro*

padotībā – deviņas

iestādes;

pārraudzībā – piecas

kapitālsabiedrības

Tiesībsargs

budžets – 1,94 milj. *euro*

Otrais sektors

sektora vadītāja

Aija Feldmane

seši darbinieki

Revīziju jomu sadale

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

budžets – 234,81 milj. *euro*¹⁵

padotībā – septiņas iestādes;

pārraudzībā – trīs kapitālsabiedrības

un pieci plānošanas reģioni

Ministru kabinets

budžets – 14,29 milj. *euro*

Valsts kanceleja un

Valsts administrācijas skola

Pārresoru koordinācijas centrs

budžets – 1,98 milj. *euro*

Trešais sektors

sektora vadītāja

Natalja Mihailova

deviņi darbinieki

Revīziju jomu sadale

Finanšu ministrija

budžets – 1,44 mljrd. *euro*¹⁶

padotībā – piecas iestādes;

Fiskālās disciplīnas padome;

pārraudzībā – piecas kapitālsabiedrības

Kultūras ministrija

budžets – 239,62 milj. *euro*¹⁷

padotībā – 28 iestādes;

Valsts kultūrkapitāla fonds;

pārraudzībā – 15 kapitālsabiedrības

Valsts prezidenta kanceleja

budžets – 7,14 milj. *euro*

Piezīme: darbinieku un amatpersonu skaits revīzijas departamentos, tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki, uz 2022. gada 31. decembri.

☑ "Operatīvais pārskats. Ministrijas pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2022. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde.)".

¹⁵ Tajā skaitā budžeta resora "62. Mērķdotācijas pašvaldībām" programma 12.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldību pasākumiem".

¹⁶ Tajā skaitā budžeta resors "64. Dotācija pašvaldībām".

¹⁷ Tajā skaitā budžeta resora "62. Mērķdotācijas pašvaldībām" programma 02.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldību tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām".

Piektais revīzijas departaments

Edgars Korčagins

Kopš 2015. gada 21. decembra
Valsts kontroles padomes loceklis,
Piektā revīzijas departamenta direktors,
Valsts kontroles korporatīvās pārvaldības virziena "Darba vide, tajā skaitā
telpu optimizācija, elastīgais darba laiks un labbūtība/ ilgtspēja/ zaļināšana/
Valsts kontrolei 100" vadītājs

Pirmais sektors

sektora vadītāja p.i.
Oskars Erdmanis
līdz 2022. gada 28. februārim,
no 2022. gada 1. marta
sektora vadītāja p. i. Aleksandra Bērziņa
pieci darbinieki

Otrais sektors

sektora vadītāja
Elita Andruce
četri darbinieki

Trešais sektors

sektora vadītājs
Oskars Erdmanis
pieci darbinieki

Revīziju jomu sadale

Sabiedrības integrācijas fonds

budžets – 26,36 milj. *euro*

Pašvaldības, to iestādes, aģentūras un kapitālsabiedrības, atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas

43 pašvaldības (tajā skaitā valstspilsētas)

Revīzijas un metodoloģijas departaments¹⁸

Ilze Bādere

Kopš 2021. gada 20. maija
Valsts kontroles padomes locekle,
Revīzijas un metodoloģijas departamenta direktore,
Valsts kontroles korporatīvās pārvaldības virziena
"Revīziju darba attīstība" vadītāja

Pirmais sektors

sektora vadītāja p. i.
Irita Kornete-Līva¹⁹
septiņi darbinieki

Otrais sektors

sektora vadītāja
Ingrīda Kaliņa-Junga
seši darbinieki

Trešais sektors

sektora vadītāja p. i.
Dzintra Tripane
četri darbinieki

Revīziju jomu un uzdevumu sadale

Revīziju jomu un uzdevumu sadale

Revīziju jomu un uzdevumu sadale

Latvijas Republikas gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem

valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi
un izdevumi
(faktiskā izpilde) – 15,73 miljrd. *euro*

Slēgtu revīziju kvalitātes kontrole

Revīzijas IKT un e-pārvaldes ieviešanas jomā;

IS audits finanšu revīzijās un
IKT lietderības izvērtējums;

IS audita metodoloģija;

liela apjoma datu analīze;

darbinieku atbalsts revīzijas;
atbalsta rīku izmantošanā

Centrālā vēlēšanu komisija

budžets – 8,33 milj. *euro*

Revīziju metodoloģija,
ieteikumu pārvaldība, revīziju
kvalitātes veicināšana,
darbinieku pieredzes
apmaiņas nodrošināšana un
partnerorganizāciju izglītošana

Piezīme: darbinieku un amatpersonu skaits revīzijas departamentos, tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki, uz 2022. gada 31. decembri.

☑ "Operatīvais pārskats. Ministrijas pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izpilde 2022. gada 12 mēnešos (izdevumi – kopā. Pārskata perioda izpilde.)". ☑ Konsolidētā kopbudžeta izpilde 2022. gada janvāris – decembris.

¹⁸ Līdz 2022. gada 15. jūlijam departamentā bija divi sektori, t. i., Pirmā sektora atbildībā bija revīzija par Latvijas Republikas gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem, revīzijas jomas Centrālajā vēlēšanu komisijā, revīziju metodoloģija, darbinieku pieredzes apmaiņas nodrošināšana un partnerorganizāciju izglītošana, slēgtu revīziju kvalitātes kontrole.

¹⁹ No 2022. gada 18. jūlija.

1.4. Personāls

Pārskata periodā Valsts kontrolē bija

180

štata vietas

140

revīzijas
personāls

40

atbalsta
personāls

31.12.2022. darba
tiesiskajās attiecībās bija

165²⁰

darbinieki un amatpersonas

125

revīzijas
personāls

40

atbalsta
personāls

96 %

darbinieku (arī amatpersonu)
ir augstākā izglītība, tajā skaitā

75%

maģistra grāds

2%

doktora grāds

Darbinieku un amatpersonu
sadalījums pa dzimumu grupām

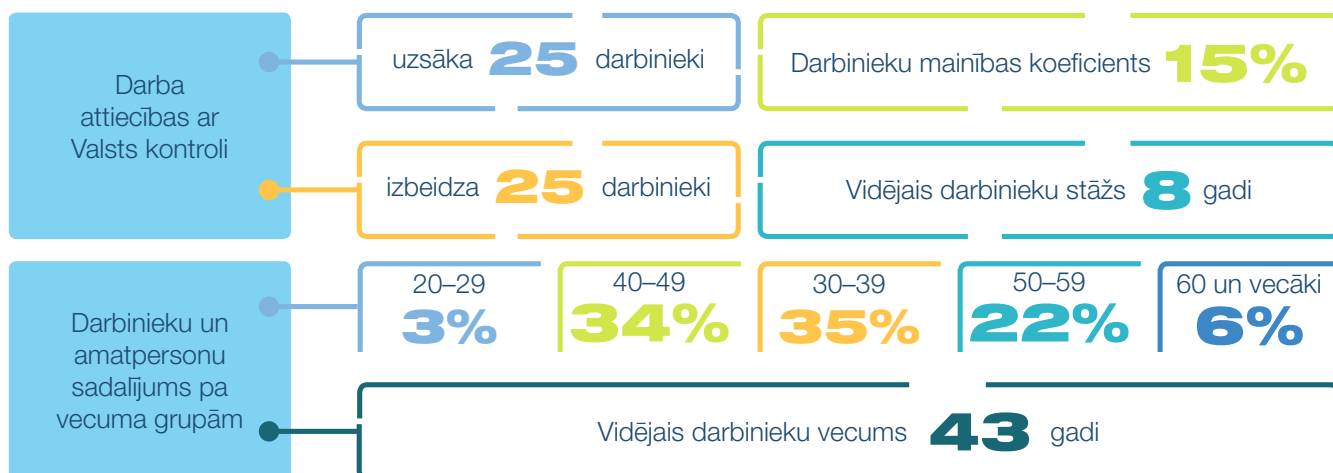
80%

sievietes

20%

vīrieši

²⁰ Tajā skaitā ilgstošā prombūtnē esošie darbinieki.

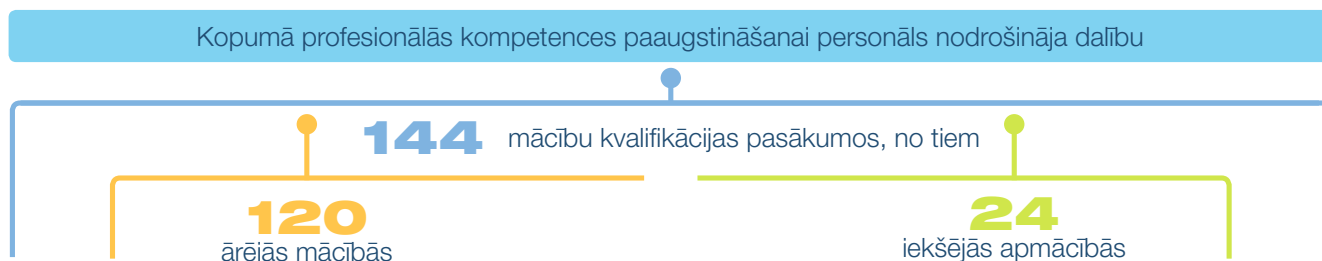

Atbilstoši grozījumiem Atbildības likumā²¹ tika (1) pārklasificēti amati atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogam; (2) noteiktas mēnešalgas atbilstoši pieejamajam Valsts kontroles budžetam; (3) mēnešalgas tika kalibrētas, nodrošinot vienotu pieeju atbildības noteikšanai līdzīgu amatu veicējiem.

Valsts kontroles personālam mēnešalgu atbilstoši izmaiņām Atbildības likumā nosaka šo institūciju darbību regulējošos normatīvajos aktos noteiktās amatpersonas, ņemot vērā amata vērtību (atbildības līmeni un sarežģītību); konkrētās amatpersonas (darbinieka) individuālās kvalifikācijas, kompetenču un darba snieguma līmeni; tiešās pārvaldes iestāžu amatpersonu (darbinieku) līdzīgas atbildības un sarežģītības amatiem noteiktās mēnešalgas, nepārsniedzot attiecīgajam amatam Atbildības likuma **3. pielikumā** noteikto mēnešalgu grupas intervāla maksimumu.

Pārskata periodā saglabāta iepriekš ieviestā darba organizēšana²², kad daudzi darbinieki strādāja hibrīdrežīmā (daļēji klātienē/attālināti). Iekārtots nepersonalizēts kabinets, kuru darba vajadzībām var izmantot jebkurš darbinieks. Pārejo uz darbu hibrīdrežīmā, panākta iespēja **telpu izmaksu** optimizēšanai.

Darbinieku profesionālās kompetences paaugstināšana

Iekšējie mācībspēki novadīja apmācības par tādām tēmām kā, piemēram, būtiskie aspekti augstāko revīzijas iestāžu darbībā, revīzijas konstatēto pārkāpumu izvērtēšana un zaudējumu piedziņas lietvedība, par atbilstības, lietderības un finanšu revīzijas metodiku, būtiskākais par publisko sektoru, informācijas sistēmu drošība, *Excel* izmantošana datu analīzei.

²¹ Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumā stājās spēkā 2022. gada 1. jūlijā.

²² Atbilstoši izdotajam Valsts kontroles rīkojumam "Par darba regulējumu Valsts kontrolē" attālināta darba veikšanai, nosakot pamatprincipus attālinātā darba organizēšanai.

Ārējie mācībspēki novadīja apmācības par tādām tēmām kā, piemēram, grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumā, interešu konflikta novēršana un valsts amatpersonu profesionālā ētika, jaunais Trauksmes celšanas likums, vadītāju komunikācija pārmaiņās un nenoteiktībā, Tiesību aktu projektu publiskā portāla mācības, personas datu aizsardzība, izdegšana.

Saskaņā ar **Valsts kontroles likumu** 2023. gadā stāsies spēkā nosacījums, ka par revīzijas departamenta sektora vadītāju varēs būt persona, kura ir ieguvusi sertifikātu²³ publiskā sektora revīziju veikšanai, un revīzijas grupu varēs vadīt sektora vadītājs vai revidents, kuram ir šāds sertifikāts.

Pārskata periodā izsniegti

13

sertifikāti finanšu revīziju veikšanai

20

sertifikāti lietderības
revīziju veikšanai.

Lepnums un gandarījums par katru kolēģi, kurš profesionāli pilnveidojas un iegūst sertifikātu – tas ir ne tikai priekšnosacījums, lai varētu veikt revidenta darba pienākumus, bet tas ceļ kā personīgo, tā visas iestādes kvalitātes latiņu, uzsver valsts kontrolieris Rolands Irklis.

Kopš sāka sektoru vadītāju un revidentu **sertifikācija**, kopumā sertificētas 49²⁴ personas finanšu revīziju veikšanai un 39 – lietderības revīziju veikšanai.

Atzinības raksti

Saskaņā ar Valsts apbalvojumu likumu ir nodibināts Valsts kontroles apbalvojums – Atzinības raksts. Atzinības rakstu piešķir Valsts kontroles sadarbības partneriem un Valsts kontroles amatpersonām un darbiniekiem, lai izteiktu atzinību par ieguldījumu Valsts kontroles izvirzīto mērķu sasniegšanā un attīstībā. Atzinības rakstus pasniedz reizi gadā – Valsts kontroles dibināšanas dienā – 16. augustā vai citā dienā, kad tiek atzīmēta šī gadadiena.

Pārskata periodā **Atzinības raksti** piešķirti četriem Valsts kontroles darbiniekiem un vienam sadarbības partnerim – Latvijas Universitātes vadošajai pētniecei vides inženierzinātnē un rūpnieciskajā biotehnoloģijā *Dr.sc.ing.* Elīnai Dācei – par būtisku ieguldījumu Valsts kontroles mērķu sasniegšanā (par ieguldījumu revīzijas “Atkritumu šķirošana un tuvākie izaicinājumi bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanā” veikšanā, sniedzot pamatotus datus par Latvijas bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbībām un prognozēm).

²³ Sadarbībā ar SIA “Stockholm School of Economics in Riga” izstrādāti un Izglītības kvalitātes valsts dienests ir licencējis **divus mācību kursus profesionālās pilnveides izglītības programmās** “Finanšu revīzija publiskajā sektorā” (licence Nr. P-16532) un “Lietderības revīzija publiskajā sektorā” (licence Nr. P-167320) publiskā sektora revidentiem/auditori.

²⁴ Uz 2023. gada 1. martu darba attiecībā ar Valsts kontroli bija 44 sertificētas personas finanšu revīziju veikšanai un 34 – lietderības revīziju veikšanai.

Mentoru dienests

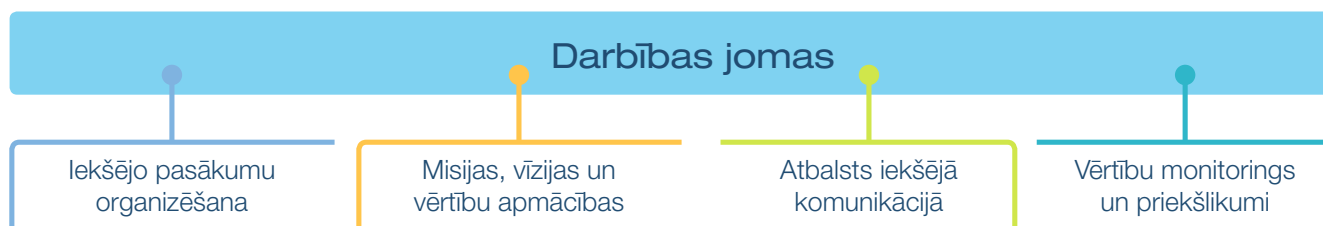
Efektīvs mentorings un iekšējā iestādes sadarbība ir būtiska jaunā darbinieka darbā ievadišanas procesa daļa, tāpēc izveidots Valsts kontroles Mentoru dienests.

Mentoru dienesta mērķis ir bagātināt iesaistīto pieredzi, attīstīt viņu iemaņas, kā arī padziļināt profesionālās prasmes un dot plašāku skatījumu uz apkārtējiem procesiem. Dodot padomus, atbalstu, ieinteresēt un radīt pozitīvus un patīkamus darbinieka integrācijas apstākļus, lai samazinātu to darbinieku skaitu, kas darba attiecības izbeidz pirmajā darba gadā.

Mentoru apmācības 2022. gadā pabeidza 15 Valsts kontroles darbinieki.

Vērtību vēstnešu institūts

Vērtību vēstnešu institūts veidots kā Valsts kontroles vērtību orientācijas iniciatīva, lai sekmētu Valsts kontroles misijas, vīzijas un vērtību iedzīvināšanu, aktualizēšanu un nostiprināšanu.

Valsts kontroles ētikas ietvars

Valsts kontroles ētikas kodekss

2022. gadā mainījies Valsts kontroles Ētikas komisijas sastāvs. Valsts kontroles padomes 2022. gada 18. jūlija sēdē Valsts kontroles padomes locekle, Pirmā revīzijas departamenta direktore Inese Kalvāne apstiprināta par Valsts kontroles Ētikas komisijas priekšsēdētāju. 2022. gada 19. decembrī apstiprināts jauns Ētikas komisijas nolikums.

Pārskata periodā organizēta Ētikas nedēļa, veikta darbinieku aptauja par ētikas jautājumiem un novadīts seminārs par ētikas dilemmām. Jaunā redakcijā apstiprināts Valsts kontroles Ētikas komisijas nolikums, precizējot komisijas uzdevumus, tiesības, darba organizācijas jautājumus un komisijas locekļu apstiprināšanas kārtību.

1.5. Iekšējās kontroles sistēma

Lai nodrošinātu sekmīgu stratēģisko mērķu sasniegšanu un efektīvu Valsts kontroles darbību, ir izveidota iekšējās kontroles sistēma.

Pārskata gadā veikts Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam īstenošanas risku novērtējums un noteikti pasākumi risku mazināšanai/novēršanai.

Slēgtu revīziju kvalitātes kontroles rezultātā iniciētas sarunas par pieredzes apmaiņu starptautiskā vidē ar Zviedrijas un Lielbritānijas ARI lietderības revīziju veikšanas ietvaros. Uzsākta prakse organizēt meistarklases revīzijas personālam.

Valsts kontroles Audita komisija uzraudzīja iepriekšējos gados veikto iekšējo auditu rezultātā sniegto ieteikumu ieviešanu, sagatavoja Valsts kontroles auditējamo sistēmu risku novērtējumu un iekšējā audita stratēģisko un gada plānu. Aktuāla ir iekšējā audita sistēmas reorganizācija.

Valsts kontroles darbības starptautiskais izvērtējums (*Peer review*)

2022. gada 24. maijā parakstīts **saprašanās memorands** par pārbaužu veikšanu Valsts kontrolē.

Peer review grupā bija eksperti no Lietuvas, Dānijas un Slovēnijas augstākajām revīzijas iestādēm.

Pārbaudes aptvēra tādus Valsts kontroles darbības aspektus kā stratēģisko un operatīvo plānošanu, revīziju metodoloģiju un tās piemērošanu atbilstības un lietderības revīzijās, revīziju ieteikumu ieviešanu, revīziju kvalitātes kontroli, kā arī kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.

Šīs pārbaudes rezultātā Valsts kontrole un sabiedrība ieguva neatkarīgu vērtējumu par Valsts kontroles darba efektivitāti, atbilstību starptautiskajiem standartiem un labajai praksei. Galvenais secinājums – ekspertu vērtējumā Valsts kontrole ir moderna uz attīstību vērsta iestāde, kuras darbība pilnībā atbilst starptautiskajiem ARI standartiem.

Peer review rezultātā sniegtas arī rekomendācijas turpmākai Valsts kontroles darba pilnveidošanai, lai ARI darbs sniegtu vēl lielāku labumu sabiedrībai.

Izvērtējuma rezultāti **prezentēti** Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijā.

1.6. Aktivitātes ilgtspējas jomā

Klimata pārmaiņas un pieaugošās emisijas apdraud planētas nākotni, un ikvienam ir jāpieliek pūles šo draudu novēršanā. Valsts kontroles kā augstākās revīzijas iestādes atbildība šajā jomā ir pat lielāka nekā citām valsts iestādēm un organizācijām. Kā vides revidentam Valsts kontrolei ir ne tikai jāpierāda apņemšanās pievērsties ilgtspējas jautājumiem un vides problēmu risināšanai, bet ir jābūt “zaļai” arī pašai.

Zaļināšanas plāns 2022–2025

Izvērtējot Valsts kontroles iespējas pievērsties ilgtspējas jautājumiem, pirmo reizi sagatavots Valsts kontroles zaļināšanas plāns 2022.–2025. gadam [☞ \(Zaļināšanas plāns\)](#), kurā noteikti mērķi, darbības virzieni, īstenojamās aktivitātes un sasniedzamie rezultāti, kā arī rādītāji nākamajiem trīs gadiem.

Ilgtpējas indekss 2022

BRONZAS
KATEGORIJA
2022

Pirmo reizi dalība Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta īstenotajā novērtējumā [☞ “Ilgtpējas indekss 2022”](#). Saņemts apliecinājums par atbilstību bronzas kategorijai.

Liels prieks būt starp vadošajām organizācijām, kas mērķtiecīgi sekmē mūsu valsts ilgtspēju! Bronzas kategorija motivēs tupināt iesākto, radot jaunus un efektīvus risinājumus mūsu darbā, lai Valsts kontroles ilgtspējas indeksa rādītāji pieaugtu, uzsver Valsts kontroles padomes loceklis Edgars Korčagins.

²⁵ Balstoties uz INTOSAI Vides revīziju darba grupas sagatavotu pašnovērtējuma anketu augstākajām revīzijas iestādēm.

²⁶ Izmantojot ISO 14001 “Vides pārvaldības sistēmas” principus un pieeju, identificējot aspektus, kuros ir konstatējama ietekme uz vidi.

1.7. Valsts kontroles finansējums un tā izlietojums

Valsts kontrole finansējumu pamatfunkciju nodrošināšanai saņem no valsts pamatbudžeta. 2022. gadā Valsts kontroles budžets bija 7,82 milj. *euro*, kas ir par 8 % vairāk nekā iepriekšējā gadā (7,22 milj. *euro*) un ir 0,06 % no 2022. gada valsts pamatbudžeta izdevumiem.

Valsts kontroles budžeta ieņēmumu palielinājums 2022. gadā saistīts ar piešķirto finansējumu 0,41 milj. *euro* apmērā prioritārā pasākuma īstenošanai Valsts kontroles kapacitātes stiprināšanai publiskā sektora revīzijās un papildu finansējumu 0,32 milj. *euro* apmērā no budžeta resora "74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums" budžeta programmas 01.00.00 "Apropriācijas rezerve" atbildības izdevumiem kompetentāko darbinieku motivācijai un preču un pakalpojumu iegādei.

Valsts kontroles faktisko izdevumu apmērs 2022. gadā bija 7,31 milj. *euro*. Izdevumu lielāko īpatsvaru veidoja izdevumi atbildībai – 5 952 871 *euro* jeb 81 % no budžeta izdevumiem, kas ir par 11 % vairāk nekā iepriekšējā gadā (5 384 401 *euro*). Izdevumu pieaugums saistīts ar atbildības palielināšanu Valsts kontroles kompetentākajiem revīzijas personāla darbiniekiem, kā arī amatu pārklassificēšanu un mēnešalgu noteikšanu atbilstoši Atbildības likuma grozījumiem²⁷. Vienlaikus pārskata gadā par divām štata vietām (saimniecības pārzinis un autovadītājs) samazināts atbalsta personāla skaits, jo saistībā ar elastīgā darba organizācijas veida ieviešanu, t. sk. attālināto darbu un iekšzemes komandējumu braucienu skaita samazināšanos, samazinājās atbalsta personāla noslodze.

Otru lielāko izdevumu īpatsvaru veidoja izdevumi preču un pakalpojumu iegādei – 17 % no budžeta izdevumiem, kas ir par 23 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. 50 % no izdevumiem preču un pakalpojumu iegādei bija izdevumi par telpu nomu un komunālajiem pakalpojumiem.

Izdevumu apmērs par biroja telpām – noma un komunālie pakalpojumi – pārskata gadā bija 619 080 *euro*, kas ir par 0,7 % vairāk nekā iepriekšējā gadā (614 893 *euro*). Izdevumu pieaugums saistīts ar komunālo pakalpojumu izmaksu pieaugumu.

Valsts kontrole kopš 2006. gada nomā biroja telpas Skanstes ielā 50, Rīgā, no privātā sektora komersanta. Kopējā nomāto telpu platība ir 4014 m². Tā kā daļa Valsts kontroles darbinieku strādā hibrīdrežīmā (daļēji klātienē / attālināti) un to paredzēts saglabāt arī nākotnē, pārskata gadā veikti sagatavošanās darbi, lai 2023. gadā varētu samazināt nomāto telpu platību par 167 m². Valsts kontroles telpu nomas līguma beigu termiņš ir 2027. gads, un jau 2022. gadā Valsts kontrole uzsākusi darbu pie telpu nodrošinājuma vajadzību apzināšanas, lai laicīgi rastu optimālu telpu risinājumu pēc esošā nomas līguma beigām.

Pārskata periodā sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS revīziju darba ietvaros veiktas divas Omnibusa aptaujas (līguma summa – 2463,56 *euro* un 3777,62 *euro* (ieskaitot PVN)). Lai noskaidrotu sabiedrības viedokli un attieksmi pret Valsts kontroli veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja "Sabiedrības attieksme pret Valsts kontroli" (līguma summa – 5 464,84 *euro* (ieskaitot PVN)).

²⁷ Grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likumā stājās spēkā 2022. gada 1. jūlijā.

Finanšu resursi

Nr. p. k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā		
			apstiprināts likumā (bez izmaiņām)	apstiprināts likumā (ar izmaiņām)	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 466 932	7 482 977	7 821 663	7 305 258
1.1.	dotācijas	6 445 986	7 482 977	7 798 663	7 282 311
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	8 526	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	6 503 241	7 482 977	7 821 663	7 305 258
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	6 413 368	7 396 544	7 734 130	7 218 139
2.1.1.	kārtējie izdevumi	6 397 554	7 394 015	7 716 601	7 201 627
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	320	320	320	320
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	15 494	2 209	17 209	16 192
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	89 873	86 433	87 533	87 118

Finansējums prioritārajiem pasākumiem

2022. gada valsts budžeta veidošanas procesā Valsts kontrole iesniedza prioritārā pasākuma pieteikumu 2022.–2024. gadam “Valsts kontroles kapacitātes stiprināšana publiskā sektora revīzijās” ar mērķi Valsts kontroles revīziju rezultātā veicināt efektīvu, atbildīgu, sabiedrības interesēm atbilstošu un caurskatāmu publiskā sektora institūciju darbību.

Prioritārā pasākuma īstenošanai 2022. gadā piešķirti līdzekļi 410,75 tūkst. *euro* apmērā, izlietoti līdzekļi 371,43 tūkst. *euro* apmērā jeb 90 %. Finansējums paredzēts Valsts kontroles kompetentākā revīzijas personāla kvalifikācijas pārskatīšanai atbilstoši darba izpildes novērtēšanas rezultātiem un attiecīgi noteiktās mēnešalgas palielināšanai, kā arī Valsts kontroles darbības starptautiska izvērtējuma (*Peer review*) veikšanai.

Prioritārā pasākuma ietvaros 2022. gadā veikts Valsts kontroles darbības starptautiskais izvērtējums (**Peer review**) un lietderības, atbilstības un apvienotajām revīzijām novirzīti 42 % resursu no kopējā revīzijās patērētā laika²⁸ (plāns 50 %).

²⁸ Lietderības, atbilstības, apvienoto (atbilstības/lietderības) un finanšu revīziju ietvaros.

2. VALSTS KONTROLES DARBĪBAS JOMAS

Finanšu revīzijas

2.1. Finanšu revīziju rezultāti par 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību

2.2. Jaunas pieejas finanšu revīziju veikšanai izstrāde

Lietderības, atbilstības un apvienotās (atbilstības/lietderības) revīzijas

2.3. Lietderības, atbilstības un apvienoto (atbilstības/lietderības) revīziju darbs

2.4. Revīziju tēmu noteikšana

Revīziju darba pievienotā vērtība

2.5. Revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana

2.6. Revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu izskatīšana

2.7. Sabiedrības informēšana

Starptautiskā sadarbība

2.8. Starptautiskās aktivitātes

2.9. Starptautiskie projekti

2.1. Finanšu revīziju rezultāti par 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību

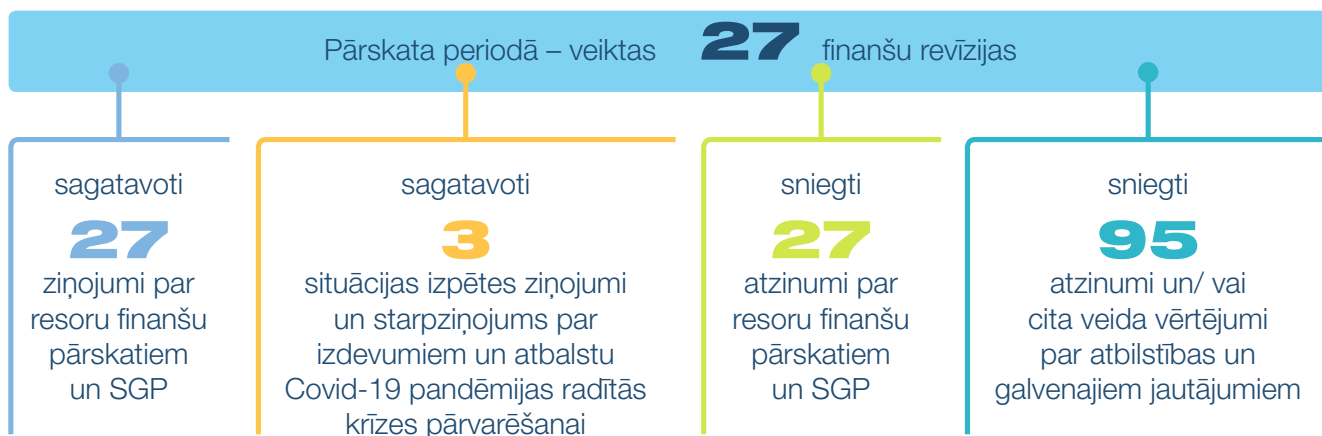
Finanšu revīzijas ministrijās un citās centrālajās valsts iestādēs Valsts kontrole veic regulāri, ik gadu, un pēc revīzijām Valsts kontrole sniedz atzinumus par ministriju un iestāžu gada pārskatu sagatavošanas pareizību un atzinumu par Latvijas Republikas saimnieciskā gada pārskatu (SGP) par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem. Finanšu revīzijās meklē atbildi uz jautājumu – vai finanšu pārskati ir sagatavoti atbilstoši normatīvajiem aktiem un sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par iestāžu finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem?

SGP tiek apvienoti ministriju, centrālo valsts iestāžu, pašvaldību gada pārskati, valsts budžeta finanšu uzskaites pārskats un pārskats par Valsts ieņēmumu dienesta administrētajiem nodokļiem, nodevām un citiem tā administrētajiem uz valsts budžetu attiecināmiem maksājumiem, un tas atklāj valsts finansiālo stāvokli un darbības finansiālos rezultātus saimnieciskajā gadā.

Šajās revīzijās ne tikai tiek vērtēta finanšu uzskaites pareizība, bet arī izlases kārtā izvēlēti atbilstības jautājumi, t. i. – pasākumu, aktivitāšu, darījumu vai rīcības atbilstības tiesību aktiem, plānošanas dokumentiem, valstiski (vai starptautiski) atzītai praksei un nozares standartiem vērtēšana un ieteikumu sniegšana.

Revīzijās var tikt izvirzīts arī galvenais revīzijas jautājums²⁹ – jautājums, kas saskaņā ar revidenta profesionālo spriedumu ir kārtējā perioda finanšu pārskatu revīzijas kontekstā nozīmīgs jautājums, par kuru ziņo revidējamās vienības vadībai un kuram revidents ir pastiprināti pievērsis uzmanību. Par galvenajiem revīzijas jautājumiem netiek sniegts atsevišķs atzinums.

Finanšu revīziju ietvaros var tikt sagatavots (1) situācijas izpētes ziņojums, t. i., iespējami īsā laikā veikta fakti apkopošana par sabiedrībai aktuāliem jautājumiem, neizdarot secinājumus un nesniedzot ieteikumus; (2) starpziņojums – revīzijas ziņojums, ko sagatavo, ja revīzijā konstatēti būtiski trūkumi, kuru novēršanai nepieciešama ātra reaģēšana vēl pirms revīzija pabeigta, piemēram, līdz gada pārskata sagatavošanai.

Par 2021. gada pārskatu sagatavošanas pareizību ministrijās un centrālajās valsts iestādēs un par SGP sagatavošanas pareizību

📌 **Finanšu revīziju rezultātā** sagatavoti 27 ziņojumi par pārskatu sagatavošanas pareizību un sniegti 27 atzinumi par finanšu pārskatiem, no tiem 24 atzinumi bez iebildēm un trīs atzinumi ar iebildēm.

²⁹ Galvenais revīzijas jautājums tiek noteikts atbilstoši 701. starptautiskajam revīzijas standartam "Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā". Starptautiskos revīzijas standartus finanšu revīziju jomā izmanto arī Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija (INTOSAI), kā arī tie saskaņā ar Valsts kontroles likuma 1. panta trešo daļu ir saistoši Valsts kontrolei, kas veic revīzijas saskaņā ar starptautiskajiem publiskā sektora revīzijas standartiem.

Atzinumi bez iebildēm

Revīzijās tika gūta pārliecība, ka šādu resoru finanšu pārskati visos būtiskajos aspektos sniedz skaidru un patiesu priekšstatu par resoru finansiālo stāvokli, tā izmaiņām un resoru finansiālajiem rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2021. gada 31. decembrī, un ir sagatavoti atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām:

Aizsardzības ministrijai, Augstākajai tiesai, Ārlietu ministrijai, Centrālajai vēlēšanu komisijai, Ekonomikas ministrijai, Finanšu ministrijai, Iekšlietu ministrijai, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam, Labklājības ministrijai, Ministru kabinetam, Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei, Pārresoru koordinācijas centram, Prokuratūrai, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei³⁰, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai, Satiksmes ministrijai, Satversmes tiesai, Sabiedrības integrācijas fondam, Tieslietu ministrijai, Tiesībsarga birojam, Valsts prezidenta kancelejai, Veselības ministrijai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, Zemkopības ministrijai.

Revīziju ziņojumos par Aizsardzības ministrijas, Finanšu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Pārresoru koordinācijas centra un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas finanšu pārskatiem atklāta informācija par dažādām Valsts kontroles atzinuma veidu neietekmējošām neatbilstībām, trūkumiem, problēmām un situāciju neskaidrību, uz ko svarīgi vērst resoru vadības un pārskata lietotāju uzmanību. Lielākais šādu apstākļu īpatsvars ir saistīts ar noslēgtajiem līgumiem ar būvniecības komercsabiedrībām³¹, jo šiem darījumiem ir iespējama ietekme nākotnē uz resoru³² konsolidētā gada pārskata finanšu rādītājiem.

Atzinumi ar iebildēm

Par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem

Revīzijā konstatēts, ka pastāv būtiski apjoma ierobežojumi³³, kas ir attiecināmi uz šādām pārskata daļām, par kurām nevar sniegt atzinumu:

Bilances postenis	Resors	Summa
Kopējais apjoma ierobežojums – 2 516 300 tūkst. euro jeb 7 % no aktīvu vērtības		
Ilgtermiņa ieguldījumi	Valsts ieņēmumu dienests	419 492 tūkst. euro
	Jelgavas, Jēkabpils, Ogres, Ropažu, Saulkrastu, Valkas, Ventspils novada un Liepājas valstspilsētas pašvaldība	305 988 tūkst. euro
	Kultūras ministrija	61 244 tūkst. euro
	Izglītības un zinātnes ministrija	10 406 tūkst. euro
Apgrozāmie līdzekļi	Valsts ieņēmumu dienests	1 716 322 tūkst. euro
	Ogres novada pašvaldība	2 017 tūkst. euro
	Izglītības un zinātnes ministrija	830 tūkst. euro
Kopējais apjoma ierobežojums – 2 379 551 tūkst. euro jeb 7 % no pasīvu vērtības		
Budžeta izpildes rezultāts	Valsts ieņēmumu dienests	1 432 971 tūkst. euro
Saistības	Valsts ieņēmumu dienests	953 181 tūkst. euro
	Ogres novada pašvaldība	200 000 tūkst. euro
	Izglītības un zinātnes ministrija	509 tūkst. euro

³⁰ Pirmo reizi sniegts atzinums par Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (darbību uzsāka 2021. gada 4. augustā) gada pārskatu.

³¹ Konkurences padomes 2021. gada 30. jūlija lēmums Nr. 22 "Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu". (resurss skatīts 2021. gada 15. decembrī).

³² Aizsardzības ministrija, Finanšu ministrija, Iekšlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Kultūras ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

³³ Ne pēc zvērinātu revidentu veiktajām pārbaudēm, ne pēc Valsts kontroles veiktajām atbilstošām revīzijas procedūrām nav iespējams gūt pietiekamu pārliecību par nepieciešamo labojumu apmēru.

Par Izglītības un zinātnes ministrijas 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību

Revīzijā, veicot pārbaudes 17 revīzijas apjomā iekļautajās iestādēs, netika gūti pietiekami un atbilstoši pierādījumi un nevarēja noteikt nepieciešamo labojumu apmēru par Izglītības un zinātnes ministrijas konsolidētā gada pārskata bilanci norādīto pamatlīdzekļu, krājumu, prasību, nākamo periodu izdevumu un avansa maksājumu par pakalpojumiem un projektiem, īstermiņa saistību pret piegādātājiem un darbuzņēmējiem, īstermiņa uzkrāto saistību un saistību par nodokļiem, nodevām un citiem maksājumiem vērtību 11 744 996 *euro* apmērā.

Par Kultūras ministrijas 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību

Ieviešot Valsts kontroles 2020. gada finanšu revīzijā³⁴ sniegto ieteikumu, kam termiņš bija 2022. gada 1. aprīlis, Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs līdz 2021. gada 31. decembrim bilances postenī "Antīkie un citi kultūras un mākslas priekšmeti" ir iekļāvis 70 no 114 eksponātēm par kopējo summu 59 239 943 *euro*. Pēc pārskata perioda līdz 2022. gada 28. martam Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs veicis vēl 17 eksponātu novērtēšanu un uzskaiti par kopējo summu 7 648 512 *euro*. Tomēr nevarēja iegūt pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus un noteikt nepieciešamo korekciju apmēru Kultūras ministrijas konsolidētajā pārskatā iekļautajai Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja krājumu bilances vērtībai 61 244 179 *euro* apmērā, jo Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja bilanci 2021. gada 31. decembrī muzeja krājuma sastāvā vēl nebija uzskaitītas 44 eksponātes.

Revīziju laikā konstatētās un labotās kļūdas

Par finanšu revīzijās konstatētajām kļūdām un nepilnībām grāmatvedības uzskaitē Valsts kontrole revidējamās vienības informēja jau revīzijas laikā, un revidējamās vienības veica pasākumus, lai tās novērstu pirms gada pārskata sagatavošanas. Valsts kontrole augsti novērtē, ka līdzīgi kā iepriekšējā gadā 2021. gada finanšu revīziju laikā tika izlabotas vairāk nekā 99 % no konstatētajām kļūdām. Tostarp revīzijas laikā jau tika ieviesti četri³⁵ ieteikumi, kā rezultātā valsts budžetā tika atmaksāti līdzekļi kopā 256 781 *euro* apmērā. Savukārt viens ieteikums tika ieviests daļēji – jau revīzijas laikā pēc Valsts kontroles atklātajām nepilnībām valsts sociālās aprūpes centros un Labklājības ministrijas līgumorganizācijas nodarbinātajiem tika pārrēķinātas piešķirtās papildu piemaksas par ar Covid-19 inficētu klientu un to kontaktpersonu aprūpi, kompensējot nepareizi aprēķināto starpību par vismaz 151 112 *euro*.

Nozīmīgākās nelabotās kļūdas tika konstatētas Izglītības un zinātnes ministrijā un Kultūras ministrijā. Savukārt nozīmīgākie labojumi revīzijas laikā veikti Finanšu ministrijā, nodrošinot finanšu pārskatā atbilstošu izdevumu klasificēšanu ekonomiskās klasifikācijas kodos.

Kopējās labotās kļūdas ir 961,9 milj. *euro* un kopējās nelabotās kļūdas ir 1,1 milj. *euro* apmērā.

Atbilstības jautājumi

Par atbilstības jautājumiem sniegti 19 atzinumi, no kuriem 14 atzinumi bez iebildēm, trīs atzinumi ar iebildēm, viens negatīvs atzinums un viens atteikums sniegt atzinumu.

Finanšu revīzijās par 2021. gadu 10 resoros vērtēti kopumā 18 šiem resoriem specifiski atbilstības jautājumi, noskaidrojot, vai finansējums 52 148 608 *euro* apmērā ir izlietots atbilstoši piešķiršanas mērķim, ievērojot attiecināmos tiesību aktus, sasniedzot plānotos rezultātus u. tml.

SGP revīzijā vērtēts atbilstības jautājums 32 pašvaldībās³⁶ – vai pašvaldībām piešķirtais finansējums administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai izlietots atbilstoši paredzētajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Administratīvi teritoriālās reformas sekmīgai norisei valsts budžetā tika paredzēts finansējums 8 495 455 *euro* apmērā, tajā skaitā 2020. gadā 892 400 *euro* apmērā un 2021. gadā 7 603 055 *euro* apmērā.

³⁴ Valsts kontroles finanšu revīzijas ziņojums "Par Kultūras ministrijas 2020. gada pārskata sagatavošanas pareizību".

³⁵ Izglītības un zinātnes ministrija – trīs ieteikumi un Satiksmes ministrija – viens ieteikums.

³⁶ Aizkraukles, Augšdaugavas, Ādažu, Balvu, Bauskas, Cēsu, Dienvidkurzemes, Dobeles, Jelgavas, Jēkabpils, Krāslavas, Kuldīgas, Ķekavas, Limbažu, Ludzas, Madonas, Mārupes, Ogres, Preiļu, Rēzeknes, Ropažu, Saldus, Saulkrastu, Siguldas, Smiltenes, Talsu, Tukuma un Valmieras novada un Daugavpils, Jelgavas, Liepājas, Ventspils valstspilsētas pašvaldība.

Atzinumi bez iebildēm

Resors/SGP	Atbilstības jautājums	Finansējums, euro
Aizsardzības ministrija	Nacionālo bruņoto spēku kaujas inženieru spējas attīstības īstenošana	10 162 143
	Personāla komplektēšana, nodrošinājuma reformas ietvaros izveidojot jaunu iestādi – Valsts aizsardzības loģistikas un iepirkumu centru	-
Ārlietu ministrija	Vēstniecības Austrālijā atvēršana un darbības nodrošināšana (prioritārais pasākums)	1 901 240
Ekonomikas ministrija	Finansējums dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstam denacionalizēto namu īrniekiem	2 148 265
Izglītības un zinātnes ministrija	Valsts budžeta izdevumi dotācijām privātajām izglītības iestādēm pedagogu darba samaksas nodrošināšanai	12 215 646
	XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku nodrošināšana (prioritārais pasākums)	1 946 900
Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs	Prioritārā pasākuma “Biroja amatpersonu (darbinieku) konkurētspējīgs atalgojums” īstenošanai piešķirtā finansējuma izlietojums (prioritārais pasākums)	1 500 000
	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas pasākumu plānā papildus piešķirtā finansējuma izlietojuma atbilstība	192 479
Kultūras ministrija	Latvijas valsts simtgades svinību nodrošināšanas izdevumi	3 558 563
Tieslietu ministrija	Ieslodzīto naudas līdzekļu pārvaldība ieslodzījuma vietu pārvaldē	4 575 905 ³⁷
	Projekta “Tiesu informatīvās sistēmas attīstība” īstenošana	1 616 571
	Projekta “Ieslodzījuma vietu pārvaldes informācijas sistēmas pilnveidošana” īstenošana	178 188
	Projekta “Probācijas klientu uzskaites sistēmas pilnveidošana” īstenošana	208 559
SGP	Vai pašvaldībām piešķirtais finansējums administratīvi teritoriālās reformas īstenošanai izlietots atbilstoši paredzētajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā?	7 603 055

³⁷ Ieslodzīto personīgā nauda.

Atzinumi ar iebildēm

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, <i>euro</i>
 Iekšlietu ministrija	Patvēruma meklētāju iesniegumu izskatīšana	-

Vismaz 39 % pārbaudīto lietu patvēruma meklētāja iesnieguma vērtēšanu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē bija iespējams pabeigt ātrāk, jo pārbaudēs konstatēti pat līdz diviem mēnešiem ilgi pārtraukumi, kad saskaņā ar patvēruma meklētāja lietā pieejamo informāciju darbības nav veiktas.

Valsts drošības dienests neievēro 30 dienu termiņu, kurā tam ir jāsniedz atzinums par to, vai nav pamata uzskatīt, ka persona rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai un drošībai.

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, <i>euro</i>
 Labklājības ministrija	Papildu finansējuma izlietojums valsts sociālās aprūpes centru darbinieku atlīdzības paaugstināšanai (prioritārais pasākums)	8 782 423

Atbilstoši prioritārā pasākuma pieteikumiem mēnešalgas plānotajā apmērā ir palielinātas tikai tiem darbiniekiem, kuri tieši iesaistīti sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesā, kā arī darbiniekiem ar zemākajām mēnešalgām. Savukārt pārējiem darbiniekiem – daļai atbalsta un administratīvā personāla, kā arī daļai ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla – mēnešalgas nav palielinātas atbilstoši prioritāro pasākumu pieteikumos paredzētajam. No kopā papildus piešķirtajiem 8 782 423 *euro* saskaņā ar revidentu aplēsēm atbilstoši finansējuma pieprasījumu mērķiem, t. i., mēnešalgu palielināšanai, ir izlietoti 7 386 776 *euro* jeb 84 % no plānotā finansējuma. Neizlietotais finansējums 1 395 647 *euro* ir izlietots citu atlīdzības sastāvdaļu izmaksai, tajā skaitā piemaksām par personisko ieguldījumu un darba kvalitāti ārstniecības un ārstniecības atbalsta, kā arī pārējam personālam.

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, <i>euro</i>
 Veselības ministrija	Veselības nozares prioritārā pasākuma “Vēža skrīninga uzlabošana un medikamentu pieejamība onkoloģiskiem pacientiem” īstenošana (prioritārais pasākums)	1 800 000

237 078 *euro* jeb 13 % no kopējiem prioritārā pasākuma finanšu līdzekļiem izlietoti vai pārdaļīti citu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai, tajā skaitā ārpus prioritāro pasākumu ietvara, un 113 124 *euro* jeb 6 % no kopējiem prioritārā pasākuma finanšu līdzekļiem Veselības ministrija plāno ieskaitīt atpakaļ valsts pamatbudžetā. Trīs apakšpasākumu – “Uzlabots prostatas vēža skrīnings”, “Noteiktas gēnu mutācijas pacientiem ar plaušu vēzi” un “Uzlabota dzemdes kakla vēža skrīninga diagnostika” – plānotie rezultāti nav sasniegti.

Negatīvs atzinums

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, <i>euro</i>
 Iekšlietu ministrija	IKT speciālistu atlīdzība Iekšlietu ministrijas Informācijas centrā (prioritārais pasākums)	1 020 848

Gūta pārliecība, ka Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs nav izmantojis visu atlīdzības palielināšanai pieejamo papildus piešķirto finansējumu, tā nenodrošinot prioritārā pasākuma “Iekšlietu resora informācijas aprites drošības uzlabošana” mērķa – nodrošināt konkurētspējīgu atalgojumu Iekšlietu ministrijas Informācijas centra IKT apkalpošajam personālam, lai darbā valsts pārvaldē varētu piesaistīt augsti kvalificētus IKT speciālistus – sasniegšanu, jo nav sasniegti plānotie rezultāti attiecībā uz IKT speciālistu mēnešalgu palielināšanu un amatu pārklassificēšanu. Kopumā uz gada beigām no iestādei atlīdzībai piešķirtā finansējuma palikuši neizlietoti 1 007 385 *euro*.

Atteikums sniegt atzinumu

Resors	Atbilstības jautājums	Finansējums, <i>euro</i>
 Izglītības un zinātnes ministrija	Atbalsta mehānisms jaunatnes organizācijām (prioritārais pasākums)	340 878

Netika gūta pārliecība par 232 085 *euro* jeb 68 % no kopējā piešķirtā finansējuma aktivitātes “Atbalsts jaunatnes organizāciju darbībai un līdzdalības nodrošināšanai valsts un starptautiskajā jaunatnes politikā” īstenošanai 2021. gadā izlietojumu atbilstoši mērķim, jo revīzijas laikā jaunatnes organizācijas vēl nebija iesniegušas pārskatus par veiktajām aktivitātēm un finansējuma izlietojumu.

Galvenie revīzijas jautājumi

Papildus piešķirto līdzekļu Covid-19 seku novēršanai pieprasījumu pamatotība un faktiskais izlietojums un atbalsta pasākumi Covid-19 radītās krīzes pārvarēšanai un seku novēršanai

Tika pārbaudīts 1,64 mljrd. *euro* izlietojums, kas ir 69 % no piešķirtajiem 2,36 mljrd. *euro* (jeb 85 % no faktiski izlietotajiem 1,92 mljrd. *euro*). Secināts, ka resori Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes pārvarēšanai piešķirtos līdzekļus Covid-19 seku novēršanai un atbalsta pasākumiem krīzes pārvarēšanai ir pieprasījuši pamatoti, izlietojuši atbilstoši piešķiršanas mērķim un atbalsta pasākumus ir administrējuši atbilstoši attiecināmajiem tiesību aktiem. Tomēr atsevišķos gadījumos ir konstatēti trūkumi, piemēram, pastāv risks, ka atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai saņēma arī tādi uzņēmumi, kuru apgrozījuma kritums nebija tieši saistīts ar Covid-19 izplatību valstī; nevienlīdzīgas piemaksas aprūpes personālam sociālās aprūpes centros; sākotnējās aplēses par nepieciešamo finansējumu 2021. gadā vai potenciālo tirdzniecības centru īpašnieku interesi un to spēju kvalificēties atbalstam nav bijušas precīzas u. c. trūkumi.

Valsts kontrole vērs uzmanību, ka līdzīgi kā 2020. gadā arī 2021. gadā nepieciešamība operatīvi nodrošināt finansiālu segumu pandēmijas ietekmes mazināšanas un ekonomikas atbalsta pasākumiem izraisīja gan ievērojamu valsts parāda, gan kopbudžeta deficīta pieaugumu. Valsts parāds 2021. gadā ir palielinājies par 2 800 171 tūkst. *euro* un uz 2021. gada 31. decembri ir 15 258 909 tūkst. *euro*³⁸ nominālvērtībā.

³⁸ Latvijas Republikas 2021. gada pārskats par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem, 1.sējums, Pārskats par konsolidēto parādu (2.pielikums) <https://www.kase.gov.lv/parskati-un-tames/latvijas-republikas-gada-parskats/2021> (resurss skatīts 2022. gada 4. jūlijā).

Situācijas izpētes ziņojumi un starpziņojums par galveno revīzijas jautājumu

[Vai Veselības ministrijas īstenotā vakcinācija pret Covid-19 bija pietiekami mērķtiecīga?](#)³⁹

Īsumā. Vispārīgs vakcinācijas plāns bez detalizēta laika grafika un pastāvīgas risku vadības nenodrošina pamatu vienotai, koordinētai un kontrolētai rīcībai visos krīzes pārvaldības līmeņos.

Grūti izsekrojama un mainīga vakcinācijas pārvaldības struktūra un neskaidrs pienākumu un atbildības sadalījums.

Tikai nedaudz virs 50 % ģimenes ārstu līdz 2021. gada 31. augustam iesaistījās savu pacientu vakcinēšanā (Latgalē – tikai 32 %). Zemā iesaiste skaidrojama arī ar ilgstoši neatrisinātām primārās veselības aprūpes pieejamības un kapacitātes problēmām.

Veselības ministrijas izveidotā vakcīnu krājumu pārvaldība nesniedz pilnīgu informāciju par to atlikumiem pie vakcinācijas pakalpojuma sniedzējiem un rada administratīvo slogu.

Krīzes situācijā attaisnojami dažādi ar vakcināciju saistītie riski, tajā skaitā attiecībā uz vakcīnu pārpalikumu, sadārdzinājumu u. c. Tomēr ir laiks gatavoties tam, ka, mazinoties ārkārtas apstākļiem, pazemināsies risku un izdevumu tolerances līmenis.

Secinājumi. Veselības ministrijas īstenotajā vakcinācijas procesā konstatēti trūkumi, kas kopā ar jau ilgstoši neatrisinātām problēmām primārajā veselības aprūpē ietekmēja to, ka nav sasniegts izvirzītais vakcinācijas aptveres mērķis. Lai sasniegtu mērķi, saskaņoti un savlaicīgi būtu bijis jāsadarbības visos krīzes pārvaldības līmeņos.

Ieteikumi. Veselības ministrijai sniegti [seši ieteikumi un viens priekšlikums](#) vakcinācijas procesa uzlabošanai.

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada janvārim.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Infografika](#) | [#PēcRevīzijas](#)

[Ar kādiem izaicinājumiem saskaramies, sagatavojot un īstenojot Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma \(ANM\) plānu?](#)⁴⁰

Īsumā. Investīciju plānošana jābalsta sociālekonomisko ieguvumu analīzē.

Lielo publisko investīciju projekti, t. sk. ANM dotācijas, jāskata kopskatā ar visiem pieejamiem finanšu resursiem, vērtējot to ietekmi Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.–2027. gadam mērķu sasniegšanā.

Jāvērtē Latvijas ANM plāna īstenošanas iespējamā ietekme uz valsts budžetu.

Secinājumi. Īstenojot ANM plānu, iespējams pozitīvi ietekmēt Latvijas tautsaimniecības attīstību, taču lēmējvarai un investīciju plānošanas un īstenošanas procesā iesaistītajiem ir jānovērš būtiski riski. Risku apkopojums veikts, analizējot Fiskālās disciplīnas padomes un Latvijas Produktivitātes padomes ekspertu grupas novērtējumu par Latvijas ANM plānu.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Vizuālie grafiki](#)

³⁹ Pārbaudes veiktas un starpziņojums sagatavots finanšu revīzijas "Par Veselības ministrijas 2021. gada pārskata sagatavošanas pareizību" ietvaros un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta 3. punkta c) apakšpunktu.

⁴⁰ Situācijas izpēte veikta un ziņojums sagatavots finanšu revīzijas "Par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" ietvaros un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta trešā punkta c) apakšpunktu.

🔗 Situācijas izpēte par atbalsta programmām uzņēmējdarbībai un nodarbinātajiem Covid-19 krīzes pārvarēšanai⁴¹

Secinājumi. Vienkopus apkopotie dati par uzņēmējdarbībai un nodarbinātajiem piešķirto atbalstu Covid-19 krīzes pārvarēšanai var palīdzēt lēmumu pieņēmējiem izvērtēt līdzšinējo atbalstu un mācīties no pieredzes turpmāk.

Komunikācija: 🔗 Preses relīze | 🔗 Vizuālie grafiki | 🔗 Uzņēmējdarbībai un nodarbinātajiem piešķirtais atbalsts | 🔗 Video instrukcija datu lasīšanai

Konkurences padomes pieņemtais lēmums būvnieku karteļa lietā un tā ietekme uz SGP

Liela daļa no 35 būvniecības objektiem, kas ietekmēti ar lēmumu⁴², ir finansēti no publiskajiem līdzekļiem. Izvērtējot lēmumā konstatēto, secināts, ka šie darījumi ietekmē, kā arī radīs ietekmi nākotnē uz SGP finanšu rādītājiem, jo pasūtītājiem: (1) 18 būvniecības objektiem, kas tiek līdzfinansēti no Eiropas Savienības un valsts budžeta programmas par Emisijas kvotu izsolīšanas instrumentiem līdzekļiem uz 2021. gada 31. decembri piemēro finanšu korekciju 18 410 tūkst. *euro* apmērā, (2) konkurences tiesību pārkāpuma rezultātā, iespējams, ir radies būvdarbu izmaksu sadārdzinājums 22 343 tūkst. *euro* apmērā, kā arī citi ar pārkāpumu saistītie izdevumi.

Nodrošinājuma valsts aģentūras un Valsts robežsardzes 2021. gadā veiktie iepirkumi valsts robežas uzraudzības nodrošināšanai nepieciešamo preču un pakalpojumu iegādei

2021. gadā Iekšlietu ministrijas padotības iestādes veica četrus iepirkumus valsts robežas uzraudzības nodrošināšanai nepieciešamo preču un pakalpojumu iegādei – paaugstinātas drošības dzeloņstieplu iegādei un pagaidu žoga ierīkošanai uz Latvijas Republikas valsts ārējās robežas ar Baltkrievijas Republiku, robežas videonovērošanas sistēmas sensoru uzturēšanas pakalpojumiem, videonovērošanas termālo kameru komplektu iegādei un uzstādīšanai.

Revīzijā secināts, ka Nodrošinājuma valsts aģentūras nepārdomātā un neefektīvā pieeja, veicot iepirkumus par dzeloņstieplu žoga iegādi, ievērojami paildzināja dzeloņstieples iegādi pagaidu žoga izbūvei uz valsts ārējās robežas ar Baltkrievijas Republiku. Savukārt, veicot atklātu konkursu sensoru uzturēšanas pakalpojumu iegādei, Valsts robežsardze nav rīkojusies atbilstoši Publisko iepirkumu likumā noteiktajam⁴³ un iepirkuma procedūras dokumentācijā noteiktajām prasībām.

Ieņēmumu no dabas resursu nodokļa palielinājuma izlietojums

No 2021. gadā valsts budžetā plānotajiem papildu dabas resursu nodokļa ieņēmumiem 40 % ir piešķirti pasākumiem, kas nav saistīti ar dabas resursu nodokļa primāro mērķi. Finansējums ir piešķirts Kultūras ministrijas un Sabiedrības integrācijas fonda izdevumu segšanai, kā arī tādu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izdevumu segšanai, kas saistīti ar reģionālās attīstības atbalsta pasākumu un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pasākumu īstenošanu.

Budžeta izstrādes process papildu finansējuma piešķiršanu paredz prioritāro pasākumu ietvaros, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai šis finansējums tika piešķirts kā fiskāli neitrāls pasākums. Līdz ar to revīzijā nebija iespējams izsekot finansējuma 2 064 293 *euro* apmērā izlietojumam, jo finansējums 1 550 709 *euro* apmērā ir piešķirts bez pamatojošiem aprēķiniem, bet par finansējuma 513 584 *euro* apmērā izlietojumu uzskaitē netiek veikta. Turklāt trīs pasākumos finansējums 198 367 *euro* apmērā nav izlietots atbilstoši pasākuma aprakstā plānotajam finansējuma izlietojumam.

⁴¹ Situācijas izpēte veikta un ziņojums sagatavots finanšu revīzijas "Par Latvijas Republikas 2021. gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem" un pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 3. panta trešā punkta c) apakšpunktu.

⁴² Konkurences padomes 2021. gada 30. jūlija lēmums Nr. 22 "Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu".

⁴³ Publisko iepirkumu likuma 25. panta piektā daļa, 42. panta pirmās daļas 8. punkts.

Centrālās vēlēšanu komisijas budžeta izpildes analīze par (1) kopējā piešķirtā budžeta izmaiņām un izpildi un (2) par Centrālās vēlēšanu komisijas pieeju, ziņojot par apstiprinātajiem mērķiem un sasniegtajiem rezultātiem rādītājiem

Faktiski ieplānoto aktivitāšu īstenošanai ir izlietots 2 167 062 euro jeb 99 % no kopumā piešķirtajiem budžeta līdzekļiem iestādes vispārējiem izdevumiem, kā arī 2021. gada 5. jūnija pašvaldību domes vēlēšanu un 2021. gada 11. septembra Varakļānu novada domes un Rēzeknes novada domes vēlēšanu organizēšanai.

Tā kā Centrālās vēlēšanu komisijas budžeta izpildes pārskata par 2021. gadu skaidrojumos nav sniegta informācija par iestādes darbības rezultātiem, Valsts kontroles ieskatā Centrālajai vēlēšanu komisijai būtu jāņem vērā starptautiskā labā prakse⁴⁴ gada pārskatos sniegt informāciju par darbības mērķiem un sasniegtajiem rezultātiem un jāizvērtē līdz šim īstenotā prakse, ko pieļauj tiesību akts⁴⁵ un Valsts kases vadlīnijas⁴⁶, proti, informāciju par budžeta izpildes analīzi un gada laikā sasniegtajiem rādītājiem norādīt tikai gada publiskajā pārskatā. Atliekot ziņošanu par sasniegtajiem mērķiem un rezultātiem rādītājiem līdz 1. jūlijam, sabiedrībai tiek liegta iespēja savlaicīgi vērtēt Centrālās vēlēšanu komisijas darbības rezultātus.

Finanšu revīzijās sniegtie ieteikumi un priekšlikums

Revīziju rezultātā Valsts kontrole kopumā ir sniegusi 59 ieteikumus un vienu priekšlikumu. Uz galveno revīzijas jautājumu – izdevumi un atbalsts Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai – ir attiecināmi 18 ieteikumi, kā arī par šo jautājumu sniegts viens priekšlikums Ministru kabinetam. Uz gada pārskata pareizību ir attiecināmi 38 ieteikumi, no kuriem 18 ieteikumi attiecināmi uz atbilstības jautājumiem. Trīs ieteikumi attiecināmi uz SGP.

Ieviešot ieteikumus attiecībā uz gada pārskatu, tiks, piemēram, nodrošināta atbilstoša izdevumu klasificēšana gada pārskatos, pilnveidots iepirkumu procesu iekšējais regulējums, nodrošināta pareiza krājumu un ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē un atlaišanas pabalsta aprēķināšana, kā arī pilnveidota iekšējās kontroles sistēma, lai nodrošinātu efektīvu un ekonomisku valsts budžeta finansējuma izlietošanu.

Ieviešot ieteikumus attiecībā uz SGP, tiks, piemēram, novērsta kļūdas Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu, nodevu un citu tā administrēto uz valsts budžetu attiecināmo maksājumu uzskaites datos par 2021. gadu, pilnveidota Maksājumu administrēšanas informācijas sistēmas funkcionalitātē "Nodokļu grāmatvedība" virsgrāmatas posteņos ietvertu finanšu transakciju analītika un veiktas darbības, lai savlaicīgi no uzskaites tiku izslēgtas prasības un saistības pret likvidētiem nodokļu maksātājiem.

Ieviešot ieteikumus attiecībā uz atbilstības jautājumiem, tiks pilnveidotas kontroles procedūras pār piešķirtā finansējuma izlietojumu, veikti pasākumi amatpersonu (darbinieku) atbildības konkurētspējas paaugstināšanai, nodrošinot iestāžu funkciju sekmīgu izpildi, kā arī tiks samazināts patvēruma meklētāju iesniegumu izskatīšanas ilgums un tiks veicināta mērķtiecīga un efektīva veselības aprūpes uzlabošanas pasākumu īstenošana.

Ieviešot ieteikumus, kas saistīti ar izdevumiem un atbalstu Covid-19 pandēmijas radītās krīzes pārvarēšanai, tiks, piemēram, nodrošināta atbilstoša izdevumu klasificēšana gada pārskatos, pilnveidots iepirkumu procesu iekšējais regulējums, nodrošināta pareiza krājumu un ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē un atlaišanas pabalsta aprēķināšana, kā arī pilnveidota iekšējās kontroles sistēma, lai nodrošinātu efektīvu un ekonomisku valsts budžeta finansējuma izlietošanu.

⁴⁴ OECD Good Practices for Performance Budgeting, 2019, <http://www.oecd.org/gov/oecd-good-practices-for-performance-budgeting-c90b0305-ne.htm> (resurss skatīts 28.03.2022.).

⁴⁵ Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 344 "Gada pārskata sagatavošanas kārtība" 129.2. apakšpunkts.

⁴⁶ Valsts kases Budžeta izpildes pārskata sagatavošanas vadlīnijas.

2.2. Jaunas pieejas finanšu revīziju veikšanai izstrāde

Pārskata periodā uzsākts darbs pie Valsts kontroles iekšējā projekta “**Neatkarīga revidenta viena ziņojuma sniegšana finanšu revīzijās – revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu**” realizēšanas.

Projekta mērķi – (1) optimizēt finanšu revīzijās veicamā darba apjomu, kas nepieciešams atzinuma sniegšanai par gada pārskatu sagatavošanas pareizību, samazinot finanšu revīziju veikšanai faktiski patērētā darba laika īpatsvaru revīziju darbā; (2) nodrošināt neatkarīga revidenta viena ziņojuma sniegšanu finanšu revīzijā, t. i., revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu, vienlaikus saglabājot augsta līmeņa pārlicību par publiskā sektora finanšu datiem.

Pārskata periodā paveiktais – uzsākta koncepcijas izstrāde par atbilstošāko pieeju finanšu revīzijās darba optimizēšanai. Notikušas pieredzes apmaiņas sarunas ar Igaunijas ARI un Lietuvas ARI kolēģiem. Uzsākts sarunu cikls par plānotajiem grozījumiem ar projekta ieinteresētajām pusēm / sadarbības partneriem, t. i., ar Valsts kasi, Finanšu ministriju un Latvijas Zvērinātu revidentu asociāciju⁴⁷. Uzsākts darbs pie sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju) projektu un priekšlikumu grozījumiem Valsts kontroles likumā un Likumā par budžetu un finanšu vadībā izstrādes. Izstrādāts pārmaiņu komunikācijas plāns.

⁴⁷ 2022. gada 2. septembrī Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas organizētajā konferencē par Valsts kontroles un Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas sadarbību labākai publiskā sektora pārvaldībai.

2.3. Lietderības, atbilstības un apvienoto (atbilstības/lietderības) revīziju darbs

Valsts kontrole veic lietderības, atbilstības un apvienotās (atbilstības/lietderības) revīzijas.

Lietderības revīziju mērķis ir pārliecināties, vai institūciju darbība, programmas un rīcība atbilst ekonomiskuma, produktivitātes un efektivitātes principiem. Efektivitāte ir izvirzīto mērķu sasniegšanas novērtējums. Novērtējot efektivitāti, uzmanību pievērš mērķu sasniegšanai, t. i., cik lielā mērā ir sasniegti plānotie mērķi un rezultāti. Ekonomiskums ir zemu izmaksu saglabāšana, izvērtējot, vai konkrētam mērķim izmanto pēc iespējas mazāk līdzekļu, saglabājot kvalitāti. Novērtējot ekonomiskumu, uzmanība tiek pievērsta resursu samazināšanai, t. i., vai aktivitātes ir ieviestas par viszemākajām izmaksām, vienlaikus saglabājot kvalitāti. Savukārt produktivitāte ir pieejamo resursu racionāla izmantošana, izvērtējot, vai ar izlietotajiem līdzekļiem tiek panākta optimāla atdeve. Novērtējot produktivitāti, uzmanību pievērš attiecībai starp ieguldījumu un galaproduktu, t. i., revīzijā pārbauda, vai resursi, kas vajadzīgi konkrētu darbību mērķu sasniegšanai, tiek izmantoti tā, lai nodrošinātu optimālu attiecību starp ieguldījumiem un galaproduktu, vai, izmantojot tos pašus resursus, varētu sasniegt labākus rezultātus.

Šie jautājumi tiek vērtēti arī apvienotajās (atbilstības/lietderības) revīzijās, kurās var tikt vērtēti kā lietderības aspekti, tā arī atbilstības jautājumi.

Atbilstības revīzijās Valsts kontrole pārbauda, vai rīcība, finanšu darījumi un informācija visos būtiskajos aspektos atbilst tiesību aktiem un saistošiem līgumiem, kā arī valstiski atzītai starptautiskai praksei.

Kopumā pārskata periodā pabeigtas 13 lietderības, atbilstības un apvienotās (atbilstības/lietderības) revīzijas.

No astoņām pabeigtajām lietderības un apvienotajām (atbilstības/lietderības) revīzijām efektivitāte vērtēta 100 % gadījumu, ekonomiskums vērtēts trīs revīzijās jeb 37,5 % gadījumu un produktivitāte vērtēta divās revīzijās jeb 25 % gadījumu.

Revīziju rezultātā revidējamām vienībām sniegts 201 ieteikums atklāto trūkumu novēršanai, kā arī citām ar attiecīgo revīzijas tēmu saistītām institūcijām sniegta 22 priekšlikumi.

Pārskata periodā tika turpināts darbs sešu lietderības, četru atbilstības un trīs apvienoto (atbilstības/lietderības) revīziju ietvaros, kuras uzsāktas iepriekšējā periodā vai 2022. gadā.

 Aptaujas dati⁴⁸: **57 % aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzina, ka Valsts kontroles izvēlētās revīziju tēmas ir sabiedrībai nozīmīgas.**

Pabeigtās revīzijas veiktas par tādām tēmām kā valstī definētā rīcībpolitika civilās aizsardzības jomā, valsts pārvaldes reformā plānotais un sasniegtais, bērnam ar uzvedības problēmām un tā ģimenei iespējas saņemt atbalstu, publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldība, informācijas sistēmu pieejamība un iespējas saņemt e-pakalpojumus, zemes reformas īstenošana, tiesu ekspertīžu institūta reformas īstenošana, izmeklēšanas iestāžu skaits un iespējas pārskatīt to kompetenču sadalījumu, Nacionālo bruņoto spēku personāla politika, bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošana, pašvaldību dibināto ostu pārvaldība, izaicinājumi pašvaldību personālpolitikā pēc pašvaldību teritoriālās reformas, Alūksnes novada pašvaldības rīcība ar finanšu līdzekļiem un mantu.

⁴⁸ Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2022. gada 11. novembra līdz 2022. gada 25. novembrim veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja "Sabiedrības attieksme pret Valsts kontroli".

Valsts civilās aizsardzības sistēmas plānošana un gatavība⁴⁹

Īsumā. Svarīgi noteikt skaidru katastrofu pārvaldīšanā iesaistīto institūciju atbildības sadalījumu un izveidot tādu katastrofu pārvaldīšanas institucionālo modeli, kas būtu piemērots dažādu līmeņu katastrofu pārvaldīšanai. Šobrīd lielā mērā ir radīta sistēma, kurā daudzi piedalās, bet neviens nav atbildīgs.

Covid-19 pandēmija parādīja Latvijas katastrofu pārvaldīšanas sistēmas vājās vietas. Vispandēmijas laiku turpinājās piemērotākā krīzes pārvaldības institucionālā modeļa meklējumi. Nepieciešams izdarīt secinājumus un veikt attiecīgus sistēmas pilnveidojumus.

Jāpārskata pieeja, kā gatavo valsts un pašvaldību civilās aizsardzības plānus, lai tie būtu noderīgi katastrofu pārvaldīšanā.

Jāizveido sistēma, kas nodrošinātu regulāras civilās aizsardzības mācības un aptvertu visu iesaistīto pušu līdzdalību. Neviens civilās aizsardzības plāns krīzes situācijā nepalīdzēs, ja tas nebūs iepriekš pārbaudīts mācībās.

Risku vērtēšanā un katastrofu pārvaldīšanas pasākumu noteikšanā jāiesaista sabiedrība, stiprinot sabiedrības noturspēju un iesaisti krīžu vadībā.

Vismaz pēdējo četru gadu laikā nav piešķirts finansējums valsts materiālo rezervju veidošanai, tādējādi tās nav izveidotas paredzētajā apjomā.

Secinājumi. Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas sistēma lielā mērā ir novārtā atstāta joma un kopumā civilās aizsardzības sistēmā nav radīti priekšnoteikumi efektīvai katastrofu pārvaldīšanai un krīžu vadībai – visā sistēmā ir nepieciešami un iespējami uzlabojumi, lai labāk sagatavotos krīzēm, pēc iespējas tās novērstu un efektīvi pārvarētu, kopumā mazinot katastrofu negatīvo ietekmi gan uz cilvēku veselību un dzīvību, gan ekonomiku.

Ieteikumi. Iekšlietu ministrijai un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam sniegti **17 ieteikumi**. Trīs priekšlikumi sniegti Ministru prezidentam.

Ieviešanas termiņš: līdz 2025. gada decembrim.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Infografika Valsts civilā aizsardzība](#) | [Lēmumu pieņemšana un krīzes pārvaldība Covid-19 pandēmijas laikā](#) | [Infografika \(Krīzes pārvaldības institucionālais modelis Covid-19 pandēmijas laikā\)](#) | [Kopsavilkums](#) | [Viedokļraksts](#)

Valsts pārvalde “quo vadis”? Valsts pārvaldes reformā plānotais un sasniegtais⁵⁰

Īsumā. Vai tiešām reformas? Kopumā 34 plānotie pasākumi neparedzēja nozīmīgas pārmaiņas.

Reformas galvenais dzinulis – Atbildības likuma grozījumi⁵¹ – pieņemti četrus gadus pēc plānotā, un tie nenovērš virkni esošās sistēmas paradoksu, kā arī nav ieviesti vienoti augstākā līmeņa vadītāju snieguma rādītāji.

Paaugstināt valsts pārvaldes procesu efektivitāti – joprojām liels izaicinājums.

Reformas tvērums pārāk šaurs – attiecas tikai uz daļu no valsts pārvaldes iestādēm un 21 % no sabiedriskā sektorā darbiniekiem.

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams [17 ieteikumu platformā](#).

⁴⁹ Atbildības revīzija “Vai valstī definētā rīcībaspolitika civilās aizsardzības jomā var nodrošināt efektīvas civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas sistēmas izveidi atbilstoši Eiropas Savienības līmenī atzītai labajai praksei un pieņemtajiem tiesību aktiem?”.

⁵⁰ Apvienotā (atbildības/lietderības) revīzija “Vai Valsts pārvaldes reformu plāns 2020 norit saskaņā ar plānoto un tiek panākts iecerētais efekts?”.

⁵¹ Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atbildības likums.

Secinājumi. Termina “reformas” lietojums un tās mērķis veidot efektīvu, atbildīgu un elastīgu valsts pārvaldi radīja lielas gaidas par kvalitatīvām pārmaiņām visā valsts pārvaldē, bet tās nav notikušas. Lai arī daļa Valsts pārvaldes reformu plānā noteikto darbības rādītāju sasniegti, kopumā reforma pārvaldīta neefektīvi.

Ieteikumi. Valsts kancelejai sniegti [↗](#) **astoņi ieteikumi** un Ministru kabinetam – viens priekšlikums.

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada janvārim.

Komunikācija: [↗ Preses relīze](#) | [↗ Infografika](#) | [↗ Aptauju kopsavilkums](#)

[↗ “Problēmbērni” – pieaugušo neizdarību spogulis⁵²](#)

Īsumā. Saskaņā ar revidentu aplēsēm 2020. gadā Latvijā bija vismaz 10 tūkstoši bērnu ar uzvedības problēmām un vairāk nekā 36 tūkstošiem bērnu pastāvēja pierādāms uzvedības problēmu iestāšanās risks.

Pašvaldību rīcībā ir nepilnīga informācija par šiem bērniem. Revīzijā apkopotie dati liecina, ka to rīcībā nebija informācijas pat par visiem bērniem, kuri bija izdarījuši administratīvos pārkāpumus vai pat noziedzīgus nodarījumus. Tāpēc darbs ar tiem netika veikts vai bija uzsākts novēloti.

Bērnu uzvedības problēmu risināšanai nav pieejami pietiekami pakalpojumi ne pirms bērnam uzvedības problēmas ir attīstījušās un galvenokārt ir nepieciešams darbs ar ģimeni, ne tad, kad uzvedības problēmas jau ir radušās un tālāk darbam ar bērnu un viņa ģimeni ir nepieciešami jau daudz kompleksāki risinājumi.

Pašvaldības uzvedības sociālās korekcijas programmas bērniem izstrādā novēloti – kad jau izdarīti vairāki administratīvie pārkāpumi vai pat noziedzīgs nodarījums. Turklāt tās ir formālas, jo institūcijas aprobežojas tikai ar formālu uzdevumu definēšanu, tādēļ lielākoties bērna uzvedība nemainās vai pat pasliktinās.

Revidenti atzinīgi vērtē ieceri pilnveidot likumpārkāpumu profilakses darbu ar bērniem un atteikties no bērnu administratīvās sodīšanas, kas bērna uzvedību nemaina. Tomēr, ja reformas īstenošanai pašvaldībās nebūs pieejami sociālie pakalpojumi, faktiski nekas nemainīsies.

Valsts kontrole atbalsta arī atbildīgo institūciju rīcību likvidēt sociālās korekcijas izglītības iestādi “Nauksēni” un meklēt pilnvērtīgus risinājumus bērnu uzvedības korekcijai.

Secinājumi. Lai gan pēdējos gados atbildīgās institūcijas un arī sabiedrība apzinās, ka ir nepieciešams agrīni pamanīt izmaiņas bērna uzvedībā un iesaistīties to risināšanā, Latvijā nav skaidras sistēmas, kā palīdzēt bērniem ar uzvedības problēmām vai to iestāšanās risku, īpaši pusaudžiem, jo nav pieejami nepieciešamie atbalsta pakalpojumi.

[↗](#) **Ieteikumi.** Labklājības ministrijai sniegti 14 ieteikumi. Pieci priekšlikumi sniegti Tieslietu ministrijai, un seši priekšlikumi – Izglītības un zinātnes ministrijai.

Ieviešanas termiņš: līdz 2026. gada februārim.

Komunikācija: [↗ Preses relīze](#) | [↗ Kopsavilkums](#) | [↗ #PēcRevīzijas](#) | [↗ Atbalsta pasākumu pieejamība Latvijas pašvaldībās \(PowerBI platformā\)](#) | [↗ Diskusijas ieraksts “PROBLĒMBĒRNI”](#) | [↗ DELFI.lv diskusijas ieraksts “PROBLĒMBĒRNI”](#) | [↗ Viedokļraksts](#) | [↗ Raksts žurnālā “Jurista Vārds”](#): Valsts kontroles revīzija – bērni jāaudzina, nevis jāsoda

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams [↗ ieteikumu platformā](#).

⁵² Lietderības revīzija “Vai bērnam ar uzvedības problēmām un tā ģimenei ir iespēja saņemt nepieciešamo atbalstu?”.

☞ **Vai Satiksmes ministrija pārvalda kapitālsabiedrības atbilstoši normatīviem aktiem un labai praksei?**⁵³

Īsumā. Nepietiekami izmantoti kapitālsabiedrību pārvaldības instrumenti.

Pagaidu padome “Ventas ostā” darbojas vairāk nekā divus gadus.

Būtiski samazinājusies ieguldījuma “Rīgas vagonbūves uzņēmumā “Baltija”” vērtība – tas strādājis ar zaudējumiem un nav īstenojis stratēģisko mērķi.

Iespējams, pārmaksājam par Ceļu satiksmes drošības direkcijas sniegtajiem pakalpojumiem.

Satiksmes ministrija neinteresējas par kapitālsabiedrību rīcībā atstātās peļņas 137,5 milj. *euro* apmērā izlietojuma atbilstību mērķim.

Secinājumi. Satiksmes ministrijas kapitālsabiedrību pārvaldība daļēji atbilst labas prakses principam, ministrijai jābūt informētākai un aktīvākai valsts kapitāla daļu turētājai.

Ieteikumi. ☞ **Satiksmes ministrijai** un ☞ **Ceļu satiksmes drošības direkcijai**, lai pilnveidotu publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldību un pakalpojumu cenu noteikšanas kārtību. Satiksmes ministrijai kā “Ventas ostas” kapitāla daļu turētājai nodrošināt, ka kapitālsabiedrības padomes locekļu amatu ieņem Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam atbilstoši ievēlēti padomes locekļi. Ministru kabinetam sniegti priekšlikumi.

Ieviešanas termiņš: līdz 2023. gada aprīlim (Ceļu satiksmes drošības direkcija) un līdz 2023. gada jūlijam (Satiksmes ministrija).

Komunikācija: ☞ **Preses relīze** | ☞ **Vizuālie grafiki**

☞ **Vai varam paļauties uz informācijas sistēmu pieejamību un e-pakalpojumu saņemšanu?**⁵⁴

Īsumā. Pēdējos piecos gados valsts pārvaldes izdevumi informācijas tehnoloģiju pakalpojumiem pieauguši no 41 līdz 64 milj. *euro* gadā.

Turpina pieaugt e-pakalpojumu izmantošanas statistika. To sniegšanai ir nozīmīga informācijas sistēmu (IS) darbība un pieejamība, savukārt iestāžu sasniegtais IS pieejamības līmenis ir viens no IS uzturēšanas izmaksu efektivitātes rādītājiem,

bet tas netiek mērīts. Tāpat kā netiek veiktas aplēses par izmaksām, ja IS un e-pakalpojumi nav pieejami.

Normatīvajos aktos ir noteikts sasniedzamais e-pakalpojumu un IS pieejamības līmenis, tomēr iestādēm nav skaidrs, kā to nodrošināt, ko uzraudzīt un kā mērīt. Vienkopus netiek uzkrāta un analizēta informācija par sasniegto pakalpojumu pieejamību, līdz ar to nav nosakāms, kur nepieciešams veikt mērķtiecīgus uzlabojumus.

Iestādes nav ieviesušas normatīvajos aktos noteiktos organizatoriskos priekšnoteikumus IKT darbības nepārtrauktības nodrošināšanai.

Lai gan valsts IS un IKT resursu uzskaites sistēma (VIRSIS) ir izstrādāta un ir ieviesta kopš 2020. gada 1. janvāra, tajā uzskaitītie dati ir nepilnīgi, liedzot gūt priekšstatu par valstij būtiskām IS un nozīmīgiem resursiem.

Revīzijas laikā gan Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, gan Aizsardzības ministrija ir spērusi soļus problemātisko jautājumu sakārtošanai.

Piezīme: Ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais Ieteikumu pārskats ir pieejams ☞ **Ieteikumu platformā**.

⁵³ Atbilstības revīzija “Vai Satiksmes ministrija nodrošina normatīviem aktiem un labai praksei atbilstošu publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldību?”.

⁵⁴ Lietderības revīzija.

Secinājumi. Konstatētas vairākas problēmas saistībā ar to, kā valsts iestādes novērtē IS pieejamību un kā tās kopumā pārvalda IS. Pirmkārt, iestāžu sniegtā informācija par IS un e-pakalpojumu pieejamības līmeni lielākoties ir viedokļos, nevis faktos balstīta, jo nav skaidrības, kā pieejamību izmērīt – nav aprēķina metodikas un netiek uzkrāti rādītāji, lai to mērītu. Otrkārt, valstiskā līmenī informācija par sasniegto IS un e-pakalpojumu pieejamības līmeni netiek apkopota.

Ieteikumi. **Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai** un **Aizsardzības ministrijai** sniegti deviņi ieteikumi e-pakalpojumu un to atbalstošo IS pieejamības uzlabošanai, tie jāievieš sadarbībā ar CERT.LV.

Ieviešanas termiņš: līdz 2026. gada jūnijam, atsevišķu ieteikumu ieviešana līdz 2023. gada aprīlim.

Komunikācija: **Preses relīze** | **Infografika**

Vai ir sagaidāms, ka zemes reformas īstenošana noslēgsies tuvākajā laikā?⁵⁵

Īsumā. Zemes reforma ilgstoši atrodas noslēguma posmā – kopš tās sākšanas pagājuši vairāk nekā 30 gadi.

Paradokss: jo ilgāk nepiešķir finansējumu zemes uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem vajadzīgajā apmērā, jo vairāk valsts budžetam tas izmaksās.

Turpinot esošo pieeju, zemes reforma noslēgsies pēc 20 gadiem vai vēl ilgāka laika; tās administrēšana izmaksās dārgāk nekā īstenošana – provizorisks ap 3,46 milj. *euro*. Savukārt zemes kadastrālajai uzmērīšanai par valsts budžeta līdzekļiem nepieciešami ap 2,8 milj. *euro*.

Secinājumi. Tiesiskais regulējums un atbildīgo institūciju darbības nav pietiekamas, lai noslēgtu zemes reformu tuvāko piecu gadu laikā.

 Ieteikumi. Lai sekmētu zemes reformas noslēgumu pārskatāmā laika periodā un lai ekonomiski izlietotu valsts budžeta līdzekļus, ieteikumi sniegti Ministru kabinetam, Tieslietu ministrijai un Valsts zemes dienestam.

Ieviešanas termiņš: līdz 2023. gada novembrim.

Komunikācija: **Preses relīze** | **Infografika**

Tiesu ekspertīžu institūta reformas izvērtējums⁵⁶

Īsumā. Tiesu ekspertīžu institūta reforma Latvijā ir aktuāla jau vairāk nekā 10 gadus, meklējot piemērotākos risinājumus, lai novērstu funkciju dublēšanos, attīstītu tiesu ekspertīžu institūtu un valsts budžeta līdzekļus izlietotu efektīvāk.

2020. gada 14. jūlijā Ministru kabinets lēma par vienotas tiesu ekspertīžu iestādes izveidi, Valsts tiesu ekspertīžu birojam pievienojot Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālistikas pārvaldes Ekspertīžu biroju (Valsts policijas Kriminālistikas pārvalde) līdz 2025. gada 31. decembrim.

Vienotās tiesu ekspertīžu iestādes izveidei Ministru kabinets noteicis piecu gadu pārejas periodu, kura laikā veicami reformas sagatavošanas un ieviešanas darbi. Valsts kontroles ieskatā reformas sekmīgai norisei svarīgu jautājumu risināšana nav atliekama uz 2026. gadu vai vēlāk, kad vienotā tiesu ekspertīžu iestāde uzsāks darbu.

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams **Ieteikumu platformā**.

⁵⁵ Apvienotā (atbilstības/lietderības) revīzija.

⁵⁶ Atbilstības revīzija.

Secinājumi. Valsts tiesu ekspertīžu institūta reforma netiek veikta atbilstoši Ministru kabineta lemtajam: paveiktais pirmajos divos reformas ieviešanas gados liecina, ka Valsts policijas Kriminālistikas pārvalde un Valsts tiesu ekspertīžu birojs lielā mērā savu infrastruktūru un attīstību ir plānojuši atsevišķi, iestāžu sadarbība ir nepietiekama un izveidotais reformas uzraudzības mehānisms ir neefektīvs. Ja turpmāk reformu turpinās ieviest kā līdz šim, ir apdraudēta ne tikai reformas sekmīga norise, bet arī reformas mērķu sasniegšana.

Ieteikumi. Tieslietu ministrijai sadarbībā ar Iekšlietu ministriju sniegti [☞ trīs ieteikumi](#), kas vērsti uz reformas mērķu sasniegšanu. Sniegts priekšlikums Ministru prezidentam.

Ieviešanas termiņš: līdz 2023. gada oktobrim.

Komunikācija: [☞ Preses relīze](#)

[☞ Izmeklēšanas iestādes Latvijā: kompetenču un resursu, bet ne skaita jautājums](#)⁵⁷

Īsumā. Decentralizēts izmeklēšanas iestāžu modelis Latvijā izveidojies vēsturiski un Eiropas Savienībā nav unikāls. Tas pats par sevi nav neefektīvs, tomēr, lai noziedzīgus nodarījumus varētu izmeklēt efektīvāk, izmeklēšanas iestāžu sistēmā ir iespējamās un nepieciešamās izmaiņas.

Lai arī visas izmeklēšanas iestādes veic vienu un to pašu – izmeklēšanas – funkciju, tās institucionāli pieder pie dažādiem resoriem. Rezultātā tās pārvalda atšķirīgi, t. sk., radot situācijas, kad iestādes savā starpā konkurē par kvalificēta personāla piesaisti.

Jāpārvērtē “iekšējā” noziedzīgo nodarījumu izmeklēšana, novēršot potenciālo interešu konfliktu, kas rodas, kolēģiem izmeklējot kolēģu izdarītus noziedzīgos nodarījumus.

Jāveic sistēmiskas izmaiņas, lai nodrošinātu līdzvērtīgu atbildību līdzīgas kvalifikācijas izmeklētājiem.

Revidenti atkārtoti⁵⁸ aktualizē jautājumu par izdienas pensijām: to politika neatbilst valsts pensiju politikas būtībai un sākotnēji izvirzītie mērķi neatbilst šodienas situācijai.

Jānodrošina vienota izmeklēšanas darba uzskaitē, novērtēšana un kontrole, lai plānotu cilvēkresursus un apzinātu faktisko resursu patēriņu. Tāpat jāizveido vienoti kritēriji, pēc kuriem vērtēt un salīdzināt izmeklēšanas iestāžu izmeklēšanas darba efektivitāti.

Secinājumi. Var un vajag veikt izmaiņas, lai noziedzīgus nodarījumus izmeklētu efektīvāk, t. sk. jāveic izmaiņas, par kurām atbildīgās institūcijas zina jau gadiem – potenciāla jeb ļoti iespējama interešu konflikta dēļ nav pieļaujams, ka kolēģi izmeklē kolēģu izdarītus noziedzīgos nodarījumus.

Ieteikumi. [☞ Tieslietu ministrijai](#), [☞ Iekšlietu ministrijai](#), [☞ Finanšu ministrijai](#) un izmeklēšanas iestādēm sniegti pieci ieteikumi, divi priekšlikumi sniegti [☞ Ministru kabinetam](#).

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada novembrim.

Komunikācija: [☞ Preses relīze](#) | [☞ Kopsavilkums](#) | [☞ #PēcRevīzijas](#)

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams [☞ Ieteikumu platformā](#).

⁵⁷ Lietderības revīzija “Vai pastāv iespēja samazināt izmeklēšanas iestāžu skaitu un pārskatīt kompetenču sadalījumu starp tām?”.

⁵⁸ [☞ Iepriekš 2017. gadā](#).

🔗 Nacionālo bruņoto spēku personāla politikā veikto pasākumu efektivitāte⁵⁹

Īsumā. Nacionālo bruņoto spēku personāla politikā līdz šim lielākā uzmanība ir pievērsta esošā personāla motivēšanai un noturēšanai dienestā pēc iespējas ilgāk, par ko liecina Nacionālo bruņoto spēku personāla struktūra: maz zemāku dienesta pakāpju karavīru (ap 20 %) un daudz augstāku dienesta pakāpju karavīru (ap 80 %).

Līdzīgi kā citās valstīs, arī Latvijā Nacionālo bruņoto spēku jauno speciālistu piesaiste un noturēšana ir izaicinājums – jaunu karavīru piesaistei un noturēšanai dienestā būtu nepieciešams darīt vairāk, paredzot īpaši šai personāla grupai mērķētus pasākumus.

Kopumā neaizpildīto karavīru amatu vietu skaitam ir tendence palielināties.

Starptautiskā pieredze rāda: karavīru atlīdzībai jābūt konkurētspējīgai un jāizceļas darba tirgū.

Secinājumi. Ir radīti priekšnoteikumi pietiekama, kvalificēta un motivēta personāla piesaistei un noturēšanai valsts aizsardzības uzdevumu izpildei pieredzējušā un augstāko pakāpju personāla sastāva grupās (virsnieki un instruktori), taču jaunu karavīru piesaistei un noturēšanai dienestā būtu nepieciešams darīt vairāk, paredzot īpaši šai personāla grupai mērķētus pasākumus.

Ieteikumi. Kopumā sniegti **17 ieteikumi**, kurus ieviešot tiks panākti uzlabojumi Nacionālo bruņoto spēku personāla attīstības plānošanā, personāla vadības procesu sakārtošanā un pieejamā personāla resursu efektīvā izmantošanā.

Ieviešanas termiņš: līdz 2024. gada decembrim.

Komunikācija: 🔗 Preses relīze | 🔗 Infografika | 🔗 Kopsavilkums | 🔗 Viedokļraksts

🔗 Vai Latvijā tiek veidota efektīva un ekonomiski pamatota bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēma?⁶⁰

Īsumā. Pašlaik Latvijā veidotā bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēma nav samērīga, efektīva un ekonomiski pamatota.

Bez bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmas “restarta” šķirot nebūs motivācijas, cilvēki pārmaksās un valstij būs iespējami zaudējumi.

Citu valstu pieredze rāda: bez iedzīvotāju aktīvas iesaistes bioloģisko atkritumu dalītas vākšanas sistēmu izveidot nav iespējams.

Secinājumi. Latvijā ar kavēšanos veido nepārdomātu un dārgu bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmu – proti, pašlaik veidotā sistēma neatbilst mūsu valsts situācijai, piemēram, vērtējot pēc iedzīvotāju skaita un apdzīvotības blīvuma, turklāt sistēmas ieviešana ir būtiski iekavējusies. Ieviešot sistēmu vien formāli, ir virkne risku: iedzīvotāji nebūs motivēti un nešķiros bioloģiskos atkritumus tādā apjomā, kādu vajag iekavējusies infrastruktūras jaudām; iedzīvotāji pārmaksās par bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu; iespējamās sankcijas – zaudējumi Latvijas valstij, ja termiņā netiks sasniegti Eiropas Savienības noteiktie vides mērķi.

Ieteikumi. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un pašvaldībām sniegti 15 ieteikumi, lai nekavējoties ieviestu efektīvu un ekonomiski pamatotu bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams 🔗 **Ieteikumu platformā**.

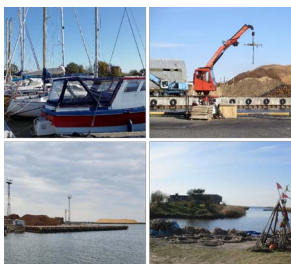
⁵⁹ Lietderības revīzija.

⁶⁰ Lietderības revīzija “Atkritumu šķirošana un tuvākie izaicinājumi bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanā”.

veidotu visā Latvijā vienotu sistēmas dalībnieku izpratni par pienākumiem un prasībām. Grafiki ieteikumu ieviešanai pašvaldībām – [Balvi](#), [Dienvidkurzeme](#), [Ludza](#), [Mārupe](#), [Rīga](#). Grafiks ieteikumu ieviešanai [Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai](#).

Ieviešanas termiņš: pašvaldībām līdz 2022. gada novembrim, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai līdz 2023. gada jūnijam.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Preses relīze \(līgumu pārbaude\)](#) | [Infografika](#) | [Gala nodevums](#) | [Aprēķins par BNA pārstrādes jaudu atbilstību](#) | [Pašnovērtējuma anketa](#) | [Atkritumu apsaimniekošanas līgumu pārbaudes rīks](#)

[Kā tiek pārvaldītas mazās ostas?⁶¹](#)

Īsumā. Mazās ostas – nozīmīgi loģistikas ķēdes elementi; sekmē ne tikai ostas teritorijas, bet visa reģiona attīstību. Mazo ostu darbībā un uzņēmumos, kas saistīti ar ostas pakalpojumiem, nodarbināti vietējie iedzīvotāji, kas dažkārt no paaudzes paaudzē strādā šajā nozarē.

Ilgstoši nav bijis intereses par mazo ostu darbību valsts mērogā; arī pašvaldības kā ostu pārvalžu izveidotājas nav bijušas “uzdevumu augstumos”.

Konstatēta virkne pārkāpumu mazo ostu pārvaldīšanā, t. sk. nepilnības iekšējās kontroles sistēmas darbā, normatīvajam regulējumam neatbilstoša rīcība.

Jau ilgstoši iegūtie finanšu līdzekļi no mazo ostu darbības nav pietiekami, lai nodrošinātu to infrastruktūras saglabāšanu nepieciešamajā tehniskajā stāvoklī un attīstību.

Mazo ostu pārvaldēm jāpilnveido atkritumu apsaimniekošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Secinājumi. Neatbilstības konstatētas teju katrā pārvaldības un darbības aspektā – stratēģiskajā vadībā un attīstības plānošanā, finanšu pārvaldībā un rīcībā ar finanšu līdzekļiem un mantu, iekšējās kontroles sistēmas izveidē un uzraudzībā. Vairākos gadījumos ostu pārvaldes neievēro tām saistošo tiesību aktu prasības.

Ieteikumi. Mazo ostu pārvaldēm un pašvaldībām sniegti 10 ieteikumi, lai novērstu neatbilstības un ieviestu normatīvajiem aktiem un labas pārvaldības principiem atbilstošu ostu pārvaldību un darbību. Grafiki ieteikumu ieviešanai pašvaldībām – [Dienvidkurzeme](#), [Jūrmala](#), [Limbaži](#), [Saulkrasti](#), [Tukums](#). Grafiki ieteikumu ieviešanai ostu pārvaldēm – [Mērsrags](#) un [Roja](#). Grafiks ieteikumu ieviešanai [Satiksmes ministrijai](#).

Ieviešanas termiņš: līdz 2023. gada jūlijam.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Infografika](#)

[Pēc reformas – aktuāli uzlabot cilvēkresursu pārvaldību pašvaldībās⁶²](#)

Īsumā. Pēc administratīvi teritoriālās reformas pašvaldības varētu būtiski ietaupīt resursus, ja darbu veikšanai nepieciešamos cilvēkresursus noteiktu, balstoties uz produktivitātes mērījumiem.

Formāla pieeja, plānojot un novērtējot darba izpildi, neveicina ne mērķtiecīgu darbinieku vadību un institūcijai svarīgu rezultātu sasniegšanu, ne mērķtiecīgu darba samaksas kā instrumenta (atalgojuma mainīgā daļa) izmantošanu.

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams [Ieteikumu platformā](#).

⁶¹ Atbilstības revīzija “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?”.

⁶² Lietderības revīzija “Izaicinājumi pašvaldību personālpolitikā (cilvēkresursu politikā), noslēdzoties pašvaldību teritoriālajai reformai”.

Profesionālās pilnveides jomā darbiniekiem maz tiek nodrošinātas mācības – tas ietekmē funkciju izpildes kvalitāti.

Cilvēkresursu vadībai pašvaldībās ir attīstības potenciāls vairākos virzienos, t. sk. cilvēkresursu stratēģiskajā vadībā un personāla speciālistu izglītošanā. Pašlaik 38 % pašvaldību iestāžu personāla speciālistiem trūkst atbilstošas izglītības personālvadībā.

Revīzijā sadarbībā ar ekspertu tika izstrādāta metodika, lai varētu savstarpēji salīdzināt datus par pašvaldību darbības rezultātiem un aprēķināt tajās nepieciešamo darbinieku skaitu. Pēc revīzijas Valsts kontrole plāno pasākumus, lai uzkrāto pieredzi metodikas izmantošanā nodotu pēc iespējas vairāk pašvaldību pārstāvjiem.

Secinājumi. Konstatētie trūkumi gan bijušajās, gan jaunizveidotajās pašvaldībās liecina, ka būtiski jāpilnveido izpratne par personāla politikas nozīmi sekmīgai pašvaldību funkciju izpildei – jo tieši cilvēkresursi ir organizācijas vērtīgākais resurss un darbinieku zināšanas un prasmes ir būtisks priekšnoteikums gan funkciju kvalitatīvai izpildei, gan ekonomiskai rīcībai ar materiālajiem resursiem.

Ieteikumi. Pašvaldībām sniegti 14 ieteikumi, kas sekmēs pašvaldību funkciju izpildi un mērķu sasniegšanu. Grafiki ieteikumu ieviešanai pašvaldībām – [Aizkraukle](#), [Augšdaugava](#), [Ķekava](#), [Limbaži](#), [Madona](#), [Mārupe](#), [Ropaži](#), [Saldus](#), [Tukums](#) un [Valmiera](#).

Ieviešanas termiņš: līdz 2023. gada decembrim.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Infografika](#) | [#PēcRevīzijas](#) | [Vienotas noslodzes novērtēšanas metodika](#) | [Diskusija Twitter Spaces: "Cilvēkresursu pārvaldība pašvaldībās"](#)

[Kā strādā Alūksnes novada pašvaldība?](#)⁶³

Īsumā. Vērtējot pašvaldības darba efektivitāti 100 punktu sistēmā, Alūksnei – 38 punkti.

Pašvaldība darba plānošanā ir balstījusies uz iedzīvotāju vajadzībām, kas apzinātas pirms 10 gadiem.

Īstenoti 58 % no plānotajiem projektiem. 1/5 daļa no 2021. gadā plānotajiem projektiem nav atrodami Investīciju plānā.

Centrālās finanšu un līgumu aģentūras atteikums nemazina ieceri īstenot Eiropas Savienības projektu ar būtisku zaudējumu risku.

Komersantiem maza interese par pašvaldības izbūvētās infrastruktūras nomāšanu; īstenotajiem projektiem prognozējama zema veikto investīciju atdeve.

Pašvaldībai jānovērš nepilnības atbildības noteikšanā un jāpilnveido darba vērtēšanas procesa regulējums.

Secinājumi. Pašvaldības pieņemtie lēmumi un rīcība ne vienmēr pamatota ar tās iedzīvotāju vajadzībās balstītiem mērķiem un ne vienmēr bija izsekojama un caurskatāma.

Ieteikumi. Alūksnes pašvaldībai sniegti [12 ieteikumi](#).

Ieviešanas termiņš: līdz 2023. gada jūnijam.

Komunikācija: [Preses relīze](#) | [Vizuālie grafiki](#)

Piezīme: ieteikumu ieviešanas termiņš uz 2023. gada 3. februāri. Aktuālais ieteikumu pārskats ir pieejams [ieteikumu platformā](#).

⁶³ Atbilstības revīzija "Alūksnes novada pašvaldības rīcības ar finanšu līdzekļiem un mantu likumība un lietderība, nodrošinot pašvaldības autonomo funkciju izpildi".

2.4. Revīziju tēmu noteikšana

Valsts kontrolei ir svarīgi veikt revīzijas tajās jomās un nozarēs, kurām ir konstatēti augstākie riski, lai gūtu pārliecību, ka revīziju tēmas ir sabiedrībai būtiskas. Valsts kontrole ik gadu veic visaptverošu nozaru un jomu risku izvērtēšanu ar mērķi koncentrēties uz tām tēmām, kuras pārbaudot un par kurām sniedzot ieteikumus būs vislielākā pozitīvā ietekme uz finanšu resursu izlietošanu, kā arī pārvaldības procesu uzlabošanu.

Revīzijas jomu risku izvērtēšanas process ir balstīts uz revidenta profesionālo spriedumu un risku kvalitatīvu novērtējumu. Revīzijas departamenti, izmantojot risku novērtējumu un valsts sociālekonomiskās situācijas novērtējumu, sagatavo revīzijas tēmu pieteikumus. Revīzijas departamenti iesniedz revīziju tēmu sarakstu Valsts kontroles padomei, kura pieņem lēmumu par nākamajā gadā veicamajām revīzijām.

Pārskata periodā revīzijas tēmu izvēles process 2023. gadam tika pilnveidots, (1) aktualizējot revīzijas jomu risku vērtēšanas kritērijus, (2) ieviešot riska kritēriju būtiskuma vērtējumu.

Pamatojoties uz jauno pieeju, tika apstiprinātas 12 revīziju tēmas.

2.5. Revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana

Revīzijās sniegtie ieteikumi ir būtiskākā Valsts kontroles darba pievienotā vērtība. Arī augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajos standartos norādīts, ka sniegtajiem ieteikumiem ir jābūt tādiem, kuru ieviešana veicinās sabiedrības labklājību⁶⁴. Tāpēc Valsts kontrolei ir svarīgi, lai sniegtie ieteikumi netiktu uztverti tikai kā veicamo darbību saraksts ar termiņiem un lai ieteikumu ieviešanas uzraudzības process nebūtu tikai formāla sarakste starp Valsts kontroli un revidējamo vienību⁶⁵. Katras ieteikumos ietvertās darbības mērķis ir rosināt vai nodrošināt konkrētas pārmaiņas un uzlabojumus. Sniedzot ieteikumu, tā ieviešanas rezultātā tiek sagaidīta pozitīva, taustāma vai konstatējama ietekme.

☑ Aptaujas dati⁶⁶: **86,2 % aptaujāto revidējamo vienību atzina, ka revidentu sniegtie ieteikumi konstatēto trūkumu novēršanā palīdzēs radīt pozitīvu ietekmi uz revidējamās vienības darbības rezultātiem.**

Atdeves rādītājs

Valsts kontroles revīziju ieteikumu ietekmes atdeves rādītājs par 2022. gadu – **1:5,6**

Kopējie Valsts kontroles izdevumi pēc naudas plūsmas 2022. gadā **7 305 258** euro
pret 2022. gadā aprēķināto ietekmi **40 633 533** euro

Valsts kontroles revīzijās sniegtie ieteikumi⁶⁷, kuri bija jāievieš 2022. gadā⁶⁸

Nozare	Ieviešamie ieteikumi ⁶⁹	Ieviesto un uzsāktu ieteikumu īpatsvars	Pilnībā ieviestie ieteikumi	Ieviešana uzsākta	Nav ieviests	Slēgts – neieviests
Aizsardzība	7	100 %	7			
Ekonomika	7	100 %	7			
E-pārvalde	15	100 %	7	8		
Iekšlietas	21	90 %	17	2	1	1
Izglītība, zinātne un sports	38	97 %	32	5		1
Kultūra	20	85 %	14	3		3
Labklājība	31	90 %	24	4	1	2
Lauksaimniecība, zivsaimniecība un mežsaimniecība	39	92 %	36		2	1
Neatkarīgās un citas institūcijas	4	100 %	4			
Publiskā sektora finanses	24	96 %	22	1		1
Reģionālā attīstība un pašvaldības	160	94 %	135	16	9	
Tieslietas	8	100 %	8			
Transports un sakari	11	91 %	10		1	
Veselības aprūpe	17	71 %	10	2	5	
Vides aizsardzība	3	100 %	2	1		

Revidējamās vienības veikušas darbības 93,1 % ieteikumu (kuri bija jāievieš 2022. gadā) ieviešanai, un no ieviestajiem ieteikumiem sākotnējā termiņā ieviesti vairāk nekā 63 % ieteikumu.

⁶⁴ ISSAI 12 Augstāko revīzijas iestāžu nozīme un sniegtais labums – iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā.

⁶⁵ Iestāde, kurā veikta revīzija un kurai šīs revīzijas ietvaros sniegti ieteikumi.

⁶⁶ Valsts kontroles organizēta revidējamo vienību novērtējuma anketa "Sadarbība ar Valsts kontroli revīzijas procesā".

⁶⁷ Tajā skaitā priekšlikumi.

⁶⁸ 2023. gada 14. februāra dati.

⁶⁹ Neskaitot astoņus ieteikumus, kuri zaudēja aktualitāti.

Piemēri no panāktās ietekmes, 2022. gadā ieviešot Valsts kontroles revīzijās sniegtos ieteikumus

Aizsardzības ministrija

Revīzija	“Nacionālo bruņoto spēku nodrošinājuma plānošanas un apgādes sistēmas darbības efektivitāte” , pabeigta 2017. gadā.
Ieteikums	Revīzijā sniegts 21 ieteikums. Ieviešana pabeigta 2022. gadā. Noteikt vienotus plānošanas principus, izvērtēt Nacionālo bruņoto spēku iepirkumu sistēmu, veikt pasākumus speciālo aizsardzības jomas iepirkumu tiesību aktu efektīvai piemērošanai, veidot sistēmisku pieeju Aizsardzības un drošības jomas iepirkuma likuma piemērošanai.
Rezultāts	Novērsti šķēršļi Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likuma piemērošanai.
Paveiktās darbības	Ieviesta nodrošinājuma ilgtermiņa un vidēja termiņa plānošanas pieeja Nacionālajos bruņotajos spēkos. Veikti Nacionālo bruņoto spēku nodrošinājuma sistēmas reformas pasākumi, kā rezultātā ieviests jauns loģistikas modelis un optimizēti apgādes procesi.

Ekonomikas ministrija

Revīzija	“Vai tiek izpildīti priekšnoteikumi pašvaldību pārvaldīšanā un kontrolē esošu ekspluatācijā pieņemtu ēku atbilstībai drošuma prasībām?” , pabeigta 2020. gadā
Ieteikums	Ekonomikas ministrijai apzināt ēku drošumu ietekmējošās problēmas un cēloņus, izstrādāt risinājumus to novēršanai.
Rezultāts	Ekonomikas ministrija izstrādāja rīcības plānu ar risinājumiem, viens no tiem – atbalsta programma (ar kopējo finansējumu 31 milj. <i>euro</i>), kuras ietvaros daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpašnieki var saņemt aizdevumu mājokļa tehniskā stāvokļa uzlabošanai.
Paveiktās darbības	Saskaņā ar AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” sniegto informāciju programmas ietvaros mājokļu īpašniekiem ir piešķirti aizdevumi: (1) 2021. gadā – trīs aizdevumi kopumā par 1 338 137 <i>euro</i> ; (2) 2022. gadā – 46 aizdevumi kopsummā par 2 742 575 <i>euro</i> . AS “Attīstības finanšu institūcija Altum” faktiski izmaksas veikusi 2022. gadā – 28 finansējuma saņēmējiem par kopējo summu 268 220 <i>euro</i> .

Izglītības un zinātnes ministrija

Revīzija	“Profesionālās vidējās izglītības sistēmas attīstība Latvijā” , pabeigta 2020. gadā
Ieteikums	Izglītības un zinātnes ministrijai, plānojot valsts budžeta finansējuma piešķiršanu profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzsākšanai, izvērtēt absolventu nodarbinātības rādītājus nozarēs, lai sekmētu efektīvu valsts budžeta resursu izlietojumu un sagatavotu darbaspēku ar profesionālo vidējo izglītību nozarēs, kurās tas ir nepieciešams.
Rezultāts	Valsts budžeta finansētās izglītības programmās palielināsies uz <i>STEM</i> ⁷⁰ jomu attiecināmo profesionālās izglītības programmu piedāvājums.
Paveiktās darbības	2022. gadā stājās spēkā grozījumi Profesionālās izglītības likumā, kas paredz profesionālās izglītības programmu absolventa monitoringa izveidi, kā arī izvērtējuma sagatavošanu un publicēšanu par absolventu iekļaušanos darba tirgū. Plānojot vietu skaitu valsts budžeta finansētās izglītības programmās, nostiprināta sadarbība ar Ekonomikas ministriju, Kultūras ministriju, nozaru ekspertu padomēm piedāvājuma veidošanā.

⁷⁰ Science, Technology, Engineering and Mathematics (dabaszinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika).

Kultūras ministrija

Revīzija	“Vai Latvijas plānotā un īstenotā kultūras pieminekļu aizsardzības politika nodrošina to saglabāšanu” , pabeigta 2016. gadā.
Ieteikums	Kultūras ministrijai veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka informācijas sistēmā “Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrs” ir iekļauta pilnīga informācija.
Rezultāts	Pilnīgas informācijas uzkrāšana valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā atvieglot un paātrinās iespēju saņemt valsts atbalstu kultūras pieminekļu izpētei, konservācijai un restaurācijai.
Paveiktās darbības	Ministru kabineta noteikumos veiktas izmaiņas, kā rezultātā valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā ir pieejama pilnīga informācija par kultūras pieminekļiem un sabiedrībai ir pieejama informācija par kultūras pieminekļa īpašajām saglabājamajām vērtībām jeb īpaši vērtīgo elementu kopumu.

Labklājības ministrija

Revīzija	“Personām ar invaliditāti nepieciešamo asistenta pakalpojumu nodrošināšanas likumība un efektivitāte” , pabeigta 2016. gadā.
Ieteikums	Lai nodrošinātu, ka Invaliditātes likumā paredzētais asistenta pakalpojums pašvaldībā sasniedz tā izveidošanas mērķi un atbilst personu ar invaliditāti vajadzībām, Labklājības ministrijai pilnveidot asistenta pakalpojuma nepieciešamības noteikšanas kārtību, tā novēršot, ka atzinums par asistenta pakalpojuma nepieciešamību tiek sniegts arī personām, kurām pakalpojums nav nepieciešams, bet, iespējams, ir nepieciešams cits atbalsta veids.
Rezultāts	Personām ar invaliditāti atbilstoši to vajadzībām tiek nodrošināts asistenta pakalpojums pašvaldībā, novēršot to, ka atzinums par asistenta pakalpojuma pašvaldībā nepieciešamību tika sniegts arī personām, kurām pakalpojums nebija nepieciešams, bet, iespējams, bija nepieciešams cits atbalsta veids. Būtiski pilnveidojot pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanas kārtību, bija iespējams vienkāršot arī pakalpojuma administrēšanu.
Paveiktās darbības	Grozīta pakalpojuma nepieciešamības izvērtēšanas kārtība.

Prokuratūra

Revīzija	“Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitāte” , pabeigta 2020. gadā.
Ieteikums	Izvērtēt iespējas Prokuratūras struktūras optimizācijai, samazinot rajona (pilsētas) līmeņa prokuratūru skaitu. Izvērtēt, kāda struktūra ir optimālākā, lai sadarbība starp prokuroriem un izmeklētājiem būtu pēc iespējas efektīvāka.
Rezultāts	Izlīdzinājusies prokuroru darba slodze un radīti priekšnoteikumi prokuroru specializācijai. Prokuroru specializācijas modelis ir ieviests visos tiesas apgabalos. Prokuroru zināšanu specializācija konkrētu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanas uzraudzībā nākotnē varētu sekmēt uzraugošo prokuroru un izmeklētāju sadarbību pirmstiesas izmeklēšanā. Samazinot prokuratūru skaitu, ir samazinājies arī atbalsta personāla skaits un izdevumi tā uzturēšanai.
Paveiktās darbības	Reorganizācija veikta gan Ģenerālprokuratūrā, gan arī apgabala un rajona līmeņa prokuratūrās. Prokuratūras struktūrvienību reorganizācijas rezultātā rajona līmeņa prokuratūru skaits samazinājās no 37 prokuratūrām uz 14 prokuratūrām, t. i. par 23 prokuratūrām. Līdz ar to attiecīgi par 23 amata vietām samazināts arī virsprokuroru amata vietu skaits. Samazinājies prokuroru skaits Ģenerālprokuratūrā, bet palielinājies zemāka līmeņa prokuratūrās.

Satiksmes ministrija

Revīzija	“Vai Satiksmes ministrija nodrošina normatīviem aktiem un labai praksei atbilstošu publiskas personas kapitālsabiedrību pārvaldību?” , pabeigta 2022. gadā.
Ieteikums	Satiksmes ministrijai izveidot uzraudzības kārtību, lai nodrošinātu, ka valsts kapitāla daļu turētāja rīcībā pirms priekšlikuma par atšķirīgu dividendu izmaksu virzīšanas uz Ministru kabineta un akcionāru (dalībnieku) sapulces rīcībā pirms lēmuma pieņemšanas par peļņas sadali būtu informācija par (1) kapitālsabiedrības rīcībā esošajiem finanšu līdzekļiem un to plānoto izlietojumu un (2) skaidri kapitālsabiedrības rīcībā atstātās peļņas izlietošanas principi, finansējuma apjoms un sasniegtie rezultāti, pēc kuriem pēc tam būtu iespējams uzraudzīt peļņas izlietošanu un mērķu sasniegšanu.
Rezultāts	Uzlabojot Satiksmes ministrijas (kapitāla daļu turētāja) rīcībā esošās informācijas kvalitāti, nodrošināta izsvērtu un pamatotu Ministru kabineta lēmumu pieņemšana par atšķirīgu dividendēs izmaksājamo kapitālsabiedrību peļņas daļu, kā arī sekmēta izsekojamība un pārliecība, ka kapitālsabiedrību rīcībā atstātā peļņas daļa jeb naudas līdzekļi ir izlietoti atbilstoši paredzētajam mērķim.
Paveiktās darbības	Satiksmes ministrijā ir izveidota un iekšējā normatīvajā aktā nostiprināta kārtība izsvērtu priekšlikumu sagatavošanai un virzīšanai uz Ministru kabineta lēmumu pieņemšanu par atšķirīgu dividendēs izmaksājamās peļņas daļu, kā arī turpmākai uzraudzībai par kapitālsabiedrību rīcībā atstātās peļņas izlietojuma atbilstību mērķim un noteikto rezultātu sasniegšanu.

Tieslietu ministrija

Revīzija	“Valstī īstenoto notiesāto personu resocializācijas pasākumu efektivitāte” , pabeigta 2019. gadā.
Ieteikums	Izstrādāt turpmāku notiesāto personu resocializācijas sistēmas attīstības redzējumu.
Rezultāts	Veicināta sabiedrības gatavība uzņemt personu pēc soda izciešanas un radīti priekšnoteikumi personas aktīvai iekļaušanai sabiedrības procesos.
Paveiktās darbības	Izstrādātas “Resocializācijas politikas pamatnostādnes 2022.–2027. gadam”. Resocializācijas politika ietver pasākumus valsts, pašvaldību un nevalstisko organizāciju sadarbībai. Īstenojot pamatnostādnes, tiks ieviesta kriminālsoda izpildes efektivitātes mērījumu sistēma un nodrošināta atbilstoša personāla pieejamība ieslodzījuma vietās un Valsts probācijas dienestā.
Revīzija	“Noziedzīgu nodarījumu ekonomikas un finanšu jomā izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitāte” ziņojums “E-lietas programmas vadības risku izvērtējums” , pabeigta 2020. gadā.
Ieteikums	Tieslietu ministrijai sadarbībā ar Prokuratūru, Iekšlietu ministriju un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju vienoties par atbilstoša vadības līmeņa organizatorisko struktūru e-lietas īstenošanas pārvaldībai un uzraudzībai kopumā.
Rezultāts	Procesi tiks īstenoti elektroniskā vidē, nodrošinot e-lietas datu efektīvu apmaiņu starp procesos iesaistītajām valsts un pašvaldību iestādēm un personām.
Paveiktās darbības	2022. gadā stājās spēkā Procesu norises elektroniskā vidē valsts pārvaldes likums (e-lietas “jumta likums”). Tā mērķis ir nodrošināt koordinētu e-lietas darbību un uzraudzību. Ir izveidota E-lietas uzraudzības padome, kuras uzdevums ir koordinēt e-lietas kvalitatīvu ieviešanu, darbību un attīstību, kā arī nodrošināt saskaņotu e-lietas platformas darbību visu iesaistīto informācijas sistēmu attīstībai. Ir veikti grozījumi Kriminālprocesa likumā, Administratīvā procesa likumā un grozījumi Civilprocesa likumā, lai elektronizētu procesus.

Zemkopības ministrija

Revīzija	“Vai Latvijā tiek nodrošināta ilgtspējīga sugu apsaimniekošana un tai atbilstoša medību saimniecības uzraudzība?” , pabeigta 2020. gadā.
Ieteikums	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un Zemkopības ministrijai veikt grozījumus normatīvajā regulējumā, nosakot Eirāzijas lūša sugu kā īpaši aizsargājamu, lai nodrošinātu atbilstību Dzīvotņu direktīvas nosacījumiem.
Rezultāts	Praktiskā iesaistīto pušu rīcība liecina, ka ieteikuma ieviešana risinās pareizā virzienā, 2021./2022. gada medību sezonai lūšu medību limits ir noteikts nulles apjomā, tai skaitā, mazinot tiesvedības risku par to, ka Latvija nepienācīgi ievēro Dzīvotņu direktīvas nosacījumus. 2022. gada aprīlī ierosinātā Eiropas Savienības Pārskatuma procedūra par Dzīvotņu direktīvas nosacījumu pārkāpumu ir izbeigta.
Paveiktās darbības	Ar Ministru kabineta 2022. gada 12. aprīļa noteikumu grozījumiem lūsis ir iekļauts īpaši aizsargājamo sugu sarakstā un vienlaikus izslēgts no medījamo sugu saraksta.

Ieteikumu ieviešanas progressa komunikācija

Ieteikumu platforma	Valsts kontroles tīmekļvietnē izveidota ☞ vietne , kur var iepazīties ar ieteikumiem no revīzijām, kurās vēl atlicis kaut viens neieviests ieteikums
Ziņošana Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai	Valsts kontroles revīzijās sniegtie ieteikumi un to ieviešana ☞ (apkopojoša analīze) Valsts kontroles sniegto ieteikumu ieviešana atsevišķos resoros: ☞ Ekonomikas ministrijas resorā ☞ Izglītības un zinātnes ministrijas resorā ☞ Labklājības ministrijas resorā ☞ Latvijas Valsts prezidenta kancelejas, Valsts kancelejas, Pārresoru koordinācijas centra un Tiesībsarga biroja resorā ☞ Satiksmes ministrijas resorā ☞ Veselības ministrijas resorā ☞ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas resorā ☞ Zemkopības ministrijas resorā
#PēcRevīzijas	Par revīziju ieteikumu ieviešanas progressu ☞ Twitter un ☞ Facebook aktivizētā mirkļbirka

2.6. Revīzijās konstatēto tiesību normu pārkāpumu izskatīšana⁷¹

Tiesiskuma un atbildības par rīcību publiskajā sektorā nodrošināšana ir būtisks demokrātijas stabilitātes priekšnoteikums, (...). Valsts kontrolei nav sodīšanas funkcijas, bet ir kompetence pārbaudīt, vai rīcība ar publiskajiem līdzekļiem un mantu ir tiesiska, pareiza, ekonomiska un efektīva, un sniegt ieteikumus trūkumu novēršanai. Par revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem ziņojam un sadarbojamies ar atbildīgajām iestādēm un sekojam līdzi to izskatīšanas gaitai, kā arī Valsts kontrolei ir kompetence iniciēt revīzijā konstatētas nelikumīgas rīcības rezultātā radītu zaudējumu atlīdzināšanas procesu un lemt par piedziņu, skaidro valsts kontrolieris Rolands Irklis.

📋 Aptaujas dati⁷²: **54 % aptaujāto Latvijas iedzīvotāju piekrita apgalvojumam, ka Valsts kontroles darbs liek citām iestādēm strādāt atbildīgāk.**

📌 **Apkopojums** par revīzijās konstatēto pārkāpumu izvērtēšanas rezultātiem un sadarbību ar tiesībsargāšanas iestādēm laika periodā no 2019. gada līdz 2022. gadam.

Nelikumīgas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu piedziņas lietvedības

Pārskata gadā uzsākti 19 revīzijās konstatētas nelikumīgas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas procesi.

Kopumā Valsts kontroles uzsākto zaudējumu atlīdzināšanas procesu rezultātā atgūti 74 942 euro (divu 2021. gadā uzsākto un četru 2022. gadā uzsākto zaudējumu atlīdzināšanas procesu rezultātā). Pārējos gadījumos saskaņā ar Valsts kontroles likuma XIV nodaļā noteikto kārtību turpinās atbildības izvērtējums personu, kurām ir zaudējumu atlīdzināšanas pienākums noskaidrošanai un zaudējumu atgūšanai, ko primāri veic revidējamā vienība vai to augstāka iestāde.

Zaudējumu atlīdzināšanas procesi uzsākti, piemēram: par pārkāpumiem atlīdzības izmaksā – lielākā apmērā, nekā pieļauj normatīvais regulējums, vai gadījumos, kurus neparedz normatīvais regulējums; saistībā ar noslēgtiem uzņēmuma līgumiem ar amatpersonām par tādu uzdevumu izpildi, kas jau ietilpa šo personu kā attiecīgo institūciju pārstāvju uzdevumos, un amatpersonām maksāta atlīdzība uz uzņēmumu līguma pamata, tādējādi pārsniedzot maksimālo atļauto apmēru piemaksām par papildu darbu, kas šajā gadījumā būtu maksājamas; saistībā ar privātpersonām piešķirtām nomas maksas atlaidēm normatīvajā regulējumā neparedzētos gadījumos u. c.

Turklāt 13 gadījumos valsts vai pašvaldības budžetos ir atlīdzināti revīzijā konstatētas nelikumīgas rīcības rezultātā radīti zaudējumi vairāk nekā 17 000 euro apmērā bez zaudējumu atlīdzināšanas procesa uzsākšanas – proti, gadījumos, kad jau revīzijas laikā Valsts kontrole informējusi revidējamo vienību par pārkāpumu, radītajiem zaudējumiem un publiskai personai normatīvajā regulējumā paredzēto pienākumu prasīt zaudējumu atlīdzināšanu.

⁷¹ 2023. gada 28. marta dati.

⁷² Sadarbībā ar tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centru SKDS no 2022. gada 11. novembra līdz 2022. gada 25. novembrim veikta Latvijas iedzīvotāju aptauja "Sabiedrības attieksme pret Valsts kontroli".

Lietas par noziedzīgiem nodarījumiem

Tiesībaizsardzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem, attiecībā uz kuriem saskatāmas iespējama noziedzīga nodarījuma pazīmes, pārskata periodā nosūtīti četri ziņojumi, kā rezultātā vienā gadījumā uzsākts kriminālprocess, bet pārējos turpinās pārbaudes.

Kopumā Valsts kontrole seko līdzi 36 kriminālprocesiem (tajā skaitā 14 iztiesāšanas stadijā esošiem), kas uzsākti pēc Valsts kontroles revīzijām, no tiem pārskata gadā uzsākti divi kriminālprocesi.

Pārskata gadā iztiesāšanai nodoti pēc Valsts kontroles revīzijām uzsāktie kriminālprocesi par valsts austrumu robežas izbūvē pieļautajiem pārkāpumiem⁷³, par VAS "Latvijas dzelzceļš" amatpersonu rīcību, izveidojot jaunu izpildinstitūciju – Prezidentu padomi – un nododot tai tādas tiesības un pienākumus, kas jau ietilpa valdes kompetencē, tādējādi valdes locekļiem gūstot ienākumus arī kā Prezidentu padomes locekļiem par to pašu pienākumu pildīšanu⁷⁴, u. c. Stājies spēkā viens notiesājošs nolēmums, ar kuru amatpersonai piespriests naudas sods 6020 *euro*, atzīstot par vainīgu dienesta pilnvaru pārsniegšanā saistībā ar nelikumīgu atļūdzības piešķiršanu darbiniekiem, nelikumīgu stipendiju piešķiršanu, kā arī nepienākošās atļūdzības izmaksu sev.

Lietas par administratīvajiem pārkāpumiem

Administratīvo pārkāpumu izskatīšanai kompetentajām iestādēm ziņots par deviņās revīzijās konstatētajiem iespējamiem administratīvajiem pārkāpumiem, tajā skaitā četrās revīzijās – Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam par amatpersonām paredzētā ierobežojuma rīkoties ar publiskas personas finanšu līdzekļiem neievērošanu, kā arī amatu savienošanas un ienākumu gūšanas ierobežojumu pārkāpumiem; divās revīzijās – Iepirkumu uzraudzības birojam saistībā ar līgumu noslēgšanu bez iepirkumu procedūras; divās revīzijās – Latvijas Nacionālajam arhīvam saistībā ar funkciju izpildei nepieciešamo dokumentu nenodošanu atbildīgajai institūcijai un dokumentu glabāšanas pārkāpumiem; vienā revīzijā – Valsts vides dienestam par revīzijā konstatētajiem atkritumu apsaimniekotāju pieļautajiem normatīvā regulējuma pārkāpumiem.

2022. gadā par iepriekšējā (2021.) pārskata gadā Valsts kontroles ziņoto Valsts ieņēmumu dienests attiecībā uz pārkāpumiem saistībā ar valsts amatpersonu aktuālā saraksta neiesniegšanu četros pārkāpumu gadījumos amatpersonām izteicis aizrādījumu, vienā piemērojis administratīvo sodu, bet vienā administratīvā pārkāpuma gadījumā iestājies noilgums. Savukārt Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs saistībā ar amatpersonām paredzētā ierobežojuma rīkoties ar publiskas personas finanšu līdzekļiem neievērošanu, kā arī amatu savienošanas un ienākumu gūšanas ierobežojumu pārkāpumiem 11 gadījumos izteicis aizrādījumu, četrus pārkāpumu gadījumos piemērojis administratīvo sodu.

⁷³ Valsts kontroles 2020. gadā pabeigtā revīzija Nr. 2.4.1-11/2019 "Vai valsts budžeta līdzekļi Latvijas Republikas robežas joslas infrastruktūras būvniecībai un uzturēšanai ir izlietoti likumīgi, sasniedzot izvirzītos mērķus un rezultātus?".

⁷⁴ Valsts kontroles 2020. gadā pabeigtā revīzija Nr. 2.4.1-34/2018 "Vai valstij tieši un pastarpināti piederošo kapitālsabiedrību valdes locekļu atļūdzības regulējums ir pietiekams?".

Disciplinārlietas

Revidējamām vienībām un to augstākām iestādēm amatpersonu atbildības izvērtēšanai nosūtīti pārkāpumu saraksti par sešās revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem rīcībā ar publiskajiem līdzekļiem un mantu, par kuriem revidējamai vienībai saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu ir pienākums sniegt Valsts kontrolei informāciju par atbildības izvērtēšanas rezultātiem.

Par trīs revīzijās konstatēto piecām personām izvērtējuma rezultātā izteikts rājiens, piezīme vai aizrādījums par kopumā 25 pārkāpumu pieļaušanu, attiecībā uz diviem pārkāpumiem izvērtējuma rezultātā nav saskatīts pamats piemērot disciplinārsodu, attiecībā uz vienu pārkāpumu nav vērtēta disciplināratbildība, bet civiltiesiskā, konstatējot piecu personu pienākumu atlīdzināt zaudējumus.

Par vienā revīzijā konstatēto disciplināratbildības izvērtējums turpinās, savukārt par divās revīzijās konstatēto izvērtējuma rezultātā nav konstatēts, ka būtu pieļauts disciplinārpārkāpums.

Papildus minētajam par četrās revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem, kas nav pārkāpumi rīcībā ar publiskajiem līdzekļiem vai mantu un par kuriem revidējamai vienībai saskaņā ar Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu nav pienākuma sniegt Valsts kontrolei informāciju par atbildības izvērtēšanas rezultātiem, revidējamās vienības informētas par nepieciešamību veikt disciplināratbildības izvērtējumu.

Jāuzsver pozitīva tendence, ka revidējamās vienības veikto izvērtējumu rezultātā aizvien biežāk ziņo ne tikai par to, vai ir konstatēts pamats saukt pie disciplināratbildības un piemērotajiem sodiem, bet ziņo arī par izvērtējuma rezultātā identificētiem un veiktiem pasākumiem turpmākai pārkāpumu nepieļaušanai vai to pieļaušanas iespējas mazināšanai.

2.7. Sabiedrības informēšana

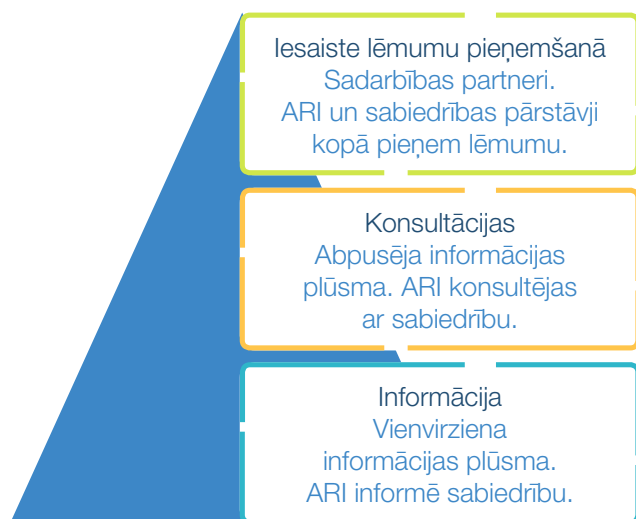
Valsts kontrole komunikācijā ir konstruktīva, uz risinājumiem un sabiedrības nākotnes ieguvumiem vērsta – tās primārais uzdevums ir panākt pozitīvas pārmaiņas publiskā sektora darbā, tā nodrošinot ieguvumus sabiedrībai.

Komunikācija skaitļos

Sadarbība ar iedzīvotājiem un sabiedriski aktīvajām organizācijām

Darbības stratēģijā 2022.–2025. gadam Valsts kontrole savām vērtībām pievienojusi “Sadarbību”. Sadarbībai ar sabiedrību ir svarīga loma ARI darbā, un Valsts kontrole to realizē dažādos veidos⁷⁸.

Visbiežāk augstākās revīzijas iestādes izmanto sadarbības veidu, ko raksturo kā vienvirziena informācijas sniegšanu. Starptautiskais ARI standarts *INTOSAI-P20* “Caurskatāmības un atbildības principi” nosaka ARI pienākumu publiski ziņot par savu revīziju rezultātiem un ieteikumiem. Valsts kontrole ievēro šo principu, publicējot ↗ **revīziju ziņojumus**, izmantojot vietni ↗ **Ieteikumu platforma** un sniedzot informāciju par ieteikumu ieviešanas gaitu **#PecRevizijas**.

⁷⁵ Izņemot, ja noteikts statuss “Dienesta vajadzībām”, “Ierobežotas pieejamības” vai piešķirta valsts noslēpumu saturošas informācijas klasifikācijas pakāpe.

⁷⁶ ↗ (1) Problēmbērni – pieaugušo neizdarību spoguļis. ↗ (2) *Twitter Spaces*: “Cilvēkresursu pārvaldība pašvaldībās”.

⁷⁷ ↗ (1) Kristīne Jaunzeme: Nacionālo bruņoto spēku cilvēkresursi jāplāno ilgtermiņā; ↗ (2) Kristīne Jaunzeme: Civilās aizsardzības sistēmā staigājam pa plānu ledu; ↗ (3) Maija Āboliņa: Latvijas problēmbērni un viņu ģimenes – prioritāte tikai “uz papīra”; ↗ (4) Ieva Pīpiķe, Baiba Amoliņa: “Valsts kontroles revīzija – bērni jāaudzina, nevis jāšoda”.

⁷⁸ Avots: DESA, 2013. ↗ <https://iniciativatpa.org/wp-content/uploads/2014/09/INTOSAI-citizen-engagement.pdf>.

Valsts kontrole izmanto abpusēju informācijas plūsmu, konsultējoties ar sabiedrību. Ņemot vērā, ka Valsts kontrolei ir svarīgi revīziju darbā ievērot neatkarību, būtiski panākt līdzsvaru starp Valsts kontroles neatkarību un sabiedrības pārstāvju iesaisti revīziju darba procesā. Lietderības, atbilstības un apvienoto (atbilstības/lietderības) revīziju darbā⁷⁹ iesaistītas sabiedriski aktīvās organizācijas un iedzīvotāji. Kopā pārskata periodā 14 revīzijās tika iesaistītas 43 sabiedriski aktīvās organizācijas un iedzīvotāji.

Visdinamiskākā sadarbība ar pilsonisko sabiedrību notiek tad, kad Valsts kontrole sadarbojas ar sabiedrības pārstāvjiem, iesaistot tos lēmumu pieņemšanā. Valsts kontrole nodibinājusi **Sabiedrisko padomi**.

Revīziju darbā balstītas mācības, pieredzes apmaiņa un produkti

Festivālā **LAMPA 2022** aktualizēta tēma “Pašvaldību restarts. Kā veicināt iedzīvotāju ieguvumus no pašvaldību reformas?”, rosinot Latvijas iedzīvotājus aktīvi līdzdarboties pašvaldību darbā un izaugsme.

Latvijas Pašvaldību mācību centrā dalīšanās pieredzē ar 75 pašvaldību pārstāvjiem par revīzijā “Pēc reformas – aktuāli uzlabot cilvēkresursu pārvaldību pašvaldībās” gūtajām atziņām un novadītas mācības “Vai Latvijā veido efektīvu un ekonomiski pamatotu bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēmu?: Valsts kontroles revīzijas atziņas”.

Dalība Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas **sanāksmē** par Valsts kontroles un pašvaldību sadarbības attīstību pēc administratīvi teritoriālās reformas, kā arī par aktuālajām Valsts kontroles revīzijām pašvaldībās.

Raidījumā “Aklā zona” diskusija par administratīvo aparātu, sociālā atbalsta pasākumiem, algu atšķirībām vienādos amatos.

Dalība Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras **diskusijā** “Konkurences neitralitāte veselības aprūpē” un **diskusijā** “Konkurences neitralitāte izglītības nozarē” par revīzijās gūtajām atziņām.

Dalība Noziedzības novēršanas padomes Augstāko amatpersonu apspriedes **forumā** par kriminālprocesu izmeklēšanas un iztiesāšanas efektivitātes novērtējuma rezultātā sniegto ieteikumu ieviešanas plāna izpildi.

Dalība Rīgas Tieslietu līderu **foruma sesijā** “Inovācijas un stratēģiskā vadība sasniedzamajam tieslietu sektoram 2022. gadā: līderu perspektīva”.

Dalība ikgadējā Ārvalstu investoru padomes sēdē, kur aplūkoti arī revīzijā “Valsts pārvalde “quo vadis”? Valsts pārvaldes reformā plānotais un sasniegtais” vērtētie jautājumi.

Dalība konstitucionālo tiesību **domnīcā** “Tiesiskās vienlīdzības princips Satversmes tiesas judikatūrā”.

Balstoties uz revīzijas “Vai publiskais sektors ir gatavs noteikt un novērst “naudas atmazgāšanas” un sankciju pārkāpšanas riskus?” rezultātiem Finanšu izlūkošanas dienests **sagatavoja materiālu** – risku novērtējums publiskajā sektorā.

⁷⁹ Piemēram, **lietderības revīzijā** “Vai bērnam ar uzvedības problēmām un tā ģimenei ir iespēja saņemt nepieciešamo atbalstu?”, **atbilstības revīzijā** “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība?”.

Valsts kontroliera tikšanās ar valsts augstākajām amatpersonām

2022. gada [↗](#) **aprīlī tikšanās** ar Valsts prezidentu Egilu Levitu, lai pārrunātu Valsts kontroles paveikto kopš valsts kontroliera Rolanda Irkļa stāšanās amatā un tuvāko revīziju plānus.

2022. gada [↗](#) **oktobrī tikšanās** ar Valsts prezidentu, lai pārrunātu revīzijā "Valsts civilās aizsardzības sistēmas plānošana un gatavība" secināto.

2022. gada [↗](#) **novembrī tikšanās** ar Valsts prezidentu, lai kopā ar Moldovas, Gruzijas, Azerbaidžānas ARI vadītājiem un Azerbaidžānas parlamenta pārstāvi diskutētu par ARI kā konstitucionālās iestādes lomu publisko finanšu līdzekļu pārvaldības sistēmā.

Tikšanās laikā ar Ministru prezidentu Krišjāni Kariņu pārrunāti veikto finanšu pārskatu revīziju rezultāti un nepieciešamie uzlabojumi ministriju darbā, lai stiprinātu efektīvu finanšu pārvaldību, kā arī virzību uz mērķtiecīgu valsts pabalstu politiku.

Sadarbība ar Saeimu

Valsts kontrole sadarbojas ar Saeimu, tajā skaitā Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, lai veicinātu likumīgu un lietderīgu budžeta līdzekļu izmantošanu, pastiprinātu amatpersonu un darbinieku atbildību par Valsts kontroles revīzijās konstatētajiem pārkāpumiem un veicinātu revīzijās atklāto trūkumu novēršanu.

Pārskata periodā Valsts kontroles dalība 40 Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas [↗](#) **sēdēs**, kurās skatīti 17 jautājumi par revīziju rezultātiem, 21 jautājums par revīzijās sniegtajiem ieteikumiem un 14 citi būtiski jautājumi, kā arī dalība 11 citu Saeimas komisiju un apakškomisiju sēdēs.

Sniegts ikgadējais valsts kontroliera ziņojums Saeimā par paveikto 2021. gadā un nākotnes iecerēm, kā arī secinājumi par Covid-19 tēriņiem, būtiskākais lietderības revīzijās, pārskats par ieteikumu ieviešanu u. c. jautājumiem.

Valsts kontroles, Moldovas, Gruzijas, Azerbaidžānas ARI vadītāju un Azerbaidžānas parlamenta pārstāvja un Saeimas deputātu [↗](#) **tikšanās**, kurā Valsts kontrole dalījās pieredzē par sadarbību ar Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, lai veicinātu citu ARI komunikāciju ar savu valstu parlamentiem.

Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija informēta par Valsts kontroles darbības starptautiskā [↗](#) **izvērtējuma rezultātiem**.

Valsts kontroles Sabiedriskā padome

Valsts kontroles Sabiedriskās padomes locekļi iesaistās revīziju darbā, informēšanā par revīziju rezultātiem un rezultātu skaidrošanā sabiedrībai un partneriem.

[↗](#) **Sabiedriskās padomes sastāvā** ir personas, kurām ir speciālas zināšanas kādā no Valsts kontroles revidējamām jomām un kuri vēlas iesaistīties Latvijas valsts ilgtspējīgas attīstības un publiskā sektora līdzekļu likumīgas un efektīvas izmantošanas veicināšanā.

Organizētas padomes sēdes par Valsts kontroles darbības stratēģiju 2022.–2025. gadam, revīziju darba virzieniem 2022. gadā, sociālekonomiskās attīstības tendencēm, Valsts kontroles risku vērtējumu revīziju tēmu izvēles procesā u. c. jautājumiem.

2.8. Starptautiskās aktivitātes

Valsts kontrole veicina Latvijas atpazīstamību starptautiskā līmenī, pārstāvēd Latviju ARI starptautisko organizāciju vadības struktūrās un dažādās darba grupās.

Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija *INTOSAI*

Dalība kopš 1994. gada.

↗ **Vides revīziju** darba grupas locekle un dalība ↗ **INTOSAI forumā** ARI ar tiesas funkcijām.

Novērotāja statuss Profesionālo standartu komitejas Finanšu revīzijas un grāmatvedības apakškomitejā ↗ **(FAAS)**.

Eiropas Augstāko revīzijas iestāžu organizācija *EUROSAI*

Dalība kopš 1995. gada.

EUROSAI valdes locekle. Atbildība par portfeli ↗ **“EUROSAI sadarbība ar ārējām organizācijām”**.

Piecu darba grupu locekle: (1) ↗ **Vides revīziju** darba grupa; (2) ↗ **Informācijas tehnoloģiju** darba grupa; (3) ↗ **Pašvaldību revīziju** darba grupa; (4) ↗ **Katastrofu seku likvidēšanas** revīziju darba grupa; (5) ↗ **Covid-19 projektu** darba grupa un dalība ↗ **Ētikas tīklā**.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*OECD*) Audita komiteja

Apstiprinātas pilnvaras no 2022. līdz 2024. gadam.

Darbs OECD ↗ **Audita komitejā** nodrošina jaunu platformu Valsts kontroles tālākai profesionālai izaugsmei.

Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu un Eiropas Revīzijas palātas apvienība jeb ↗ **kontaktkomiteja**

Četru darba grupu locekle: (1) ↗ **Pievienotās vērtības nodokļa** darba grupa; (2) Darba grupa ↗ **pārkāpumu un krāpšanas novēršanai**; (3) Darba grupa par ↗ **“NextGenerationEU”** un Eiropas atveseļošanās fonda revīzijas jautājumiem; (4) ↗ **Fiskālās politikas** revīzijas tīkls.

NATO Starptautiskās auditoru padomes⁸⁰ (*IBAN*) un NATO dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu⁸¹ (*CNAB*) sadarbības platforma

↗ **Sadarbības platformā** piedalās 30 NATO dalībvalstu kompetento nacionālo revīzijas iestāžu pārstāvji un seši NATO Starptautiskās auditoru padomes locekļi, kurus amatā apstiprina NATO galvenā politisko lēmumu pieņemšanas struktūra.

⁸⁰ International Board of Auditors for NATO jeb IBAN.

⁸¹ Member of the Competent National Audit Body for NATO jeb CNAB.

Rail Baltica projekta darba grupa

☑ **Darba grupa** ir izveidota 2016. gadā, noslēdzot saprašanās memorandu starp trīs Baltijas valstu ARI ar mērķi veikt koordinētu *Rail Baltica* projekta uzraudzību, novērtēt projekta riska faktorus un projekta īstenošanai dibinātā kopuzņēmuma veiktās aktivitātes, dalīties ar informāciju par iegūto pieredzi, rezultātiem, kā arī veikt kopīgu *Rail Baltica* projekta revīziju atbilstoši starptautiskajiem revīzijas standartiem.

Sadarbības mehānismi ar citām ARI

☑ **16⁸² savstarpējās sadarbības līgumi** ar augstākajām revīzijas iestādēm un starptautisko organizāciju ☑ **INTOSAI Attīstības iniciatīva**.

Būtiskāko notikumu kalendārs

Janvāris	Uzsākts ☑ darbs Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Audita komitejā.
Februāris	☑ Tikšanās ar Nīderlandes ARI par <i>EUROSAI</i> valdes un aktuālo revīziju darbu.
Marts	Aktīva ☑ ricība <i>EUROSAI</i> valdes sēdē lēmuma pieņemšanai par sadarbības ar Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas ARI apturēšanu. Uzstāšanās Francijas ARI konferences “Eiropas nākotne pēc Covid-19 krīzes” ☑ paneļdiskusijā “Izdevumu pareizības un atbilstības pārbaude veselības krīzes laikā”. Uzstāšanās ☑ starptautiskā forumā par iekšējo un ārējo auditoru sadarbību un izaicinājumiem Eiropā.
Aprīlis	<i>EUROSAI</i> Informācijas tehnoloģiju darba grupas sanāksme par datu apstrādi ARI darbā. ☑ Dalība paneļdiskusijā par datu nozīmi un izaicinājumiem datu iegūšanā.

⁸² Ar Baltkrievijas ARI sadarbība pārtraukta 2022. gada martā.

Maijs	☑ Dalība kontaktkomitejas sanāksmē par ARI izaicinājumiem saistībā ar Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisma un valstu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu īstenošanu. <i>EUROSAI kongresam veltītā pasākumā ☑ diskusijas organizēšana – kā stiprināt ARI kapacitāti, profesionālās zināšanas un pieredzes apmaiņu. Tikšanās ar Čehijas Republikas prezidentu, Ukrainas un Moldovas ARI vadītājiem.</i>
Jūnijs	Rīgā ☑ organizēta Baltijas valstu ARI <i>Rail Baltica</i> darba grupas tikšanās par <i>Rail Baltica</i> projekta gaitu, iespējamajiem riskiem un nākotnes plāniem.
Septembris	<i>EUROSAI</i> valdes sēdē ☑ prezentēts plāns sadarbībai ar ārējām organizācijām. ☑ Dalība <i>EUROSAI</i> 5. jauno revidentu konferencē, kurā Valsts kontrole dalījās pieredzē par aptauju izmantošanu lietderības revīzijās.
Oktobris	☑ Dalīšanās pieredzē Ungārijas ARI vebinārā par ieteikumu ietekmes novērtēšanu. ☑ Uzstāšanās Eiropas Iekšējo auditoru institūciju konfederācijas konferences paneldiskusijā "Iekšējais un ārējais audits publiskajā sektorā. Divas lomas viens mērķis". Dalība starptautiskas konferences ☑ paneldiskusijā "Gūtā pieredze no valdības īstenotās atjaunojamās enerģijas politikas: revidentu perspektīva". ☑ Tikšanās ar Gruzijas ARI vadītāju par ilgtermiņa sadarbību un sniegto atbalstu Gruzijai Attīstības sadarbības projekta ietvaros.
Novembris	<i>INCOSAI</i> kongresā ☑ prezentēta pieredze amatpersonu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas procesā, paneldiskusijā sniegta informācija par Valsts kontroles aktivitātēm <i>EUROSAI</i> portfeļa ietvarā, atskaite par donoru sadarbību, <i>INTOSAI IDI</i> informēja kongresu par Valsts kontroles ieguldījumu donoru projektos ekspertu līmenī. Prezentēts ☑ video par <i>EUROSAI</i> portfeļa ietvaros paveikto.
Decembris	☑ Dalīšanās pieredzē ar Uzbekistānas Tieslietu ministrijas resora darbiniekiem studiju vizītē Valsts kontrolē.

Pirmais Baltijas ARI forums Rīgā

2022. gada 15. un 16. septembrī Rīgā notika pirmais ☑ **Baltijas valstu ARI forums**, lai pārrunātu iestāžu stratēģiskās attīstības virzienus un trīspusējās sadarbības iespējas.

2.9. Starptautiskie projekti

Atbalsts Eiropas Savienības Austrumu partnerības⁸³ valstu ARI

Projekts **Moldovas, Gruzijas un Ukrainas augstāko revīzijas iestāžu kapacitātes celšana starptautisko ARI standartu (ISSAI) integrācijas procesā**

Atbalsta saņēmējs: Moldovas, Gruzijas un Ukrainas Republikas ARI.

Projekta finansējums un tā avots: Latvijas Republikas valsts budžets, atbilstoši ikgadējam Attīstības sadarbības politikas plānam – 23000 euro.

Īstenošanas periods: 2022. gads

Projekta mērķis: veicināt Moldovas, Ukrainas un Gruzijas ARI kapacitāti starptautisko ARI standartu (ISSAI) integrācijas procesā.

Īstenotās aktivitātes: veiktas apmācības un pieredzes apmaiņa revīziju pilnveidošanas jomā (sadarbībā ar starptautisko donoru – Zviedrijas Karalisti). Moldovas ARI sniegts arī konsultatīvs atbalsts iestādes IT revīzijas grupas locekļiem, kā arī revīziju ieteikumu ieviešanas uzraudzības sistēmas pilnveidē.

Gruzijas ARI veikts *IntoSAINT*⁸⁴ novērtējums sadarbībā ar Nīderlandes ARI.

Rīgā organizēts Eiropas Savienības Austrumu partnerības ARI
 Forums sadarbības partneru augstākā līmeņa vadībai.

Papildus mērķa rādītājam nodrošināta Azerbaidžānas ARI dalība Eiropas Savienības Austrumu partnerības ARI forumā. Papildu partnera iesaiste aktivitātē notika Valsts kontroles pamatbudžeta ietvaros, neparedzot papildu izmaksas no projekta līdzekļiem.

Kā papildu pozitīva ietekme norādāma Ukrainas ARI četru kolēģu

 studiju vizīte Valsts kontrolē profesionālo zināšanu un prasmju pilnveidei. Studiju vizītes izdevumi tika nodrošināti no Valsts kontroles pamatbudžeta un donora līdzfinansējuma, neparedzot papildu izmaksas no projekta līdzekļiem.

Projekts Atbalsts Gambijas ARI kapacitātes stiprināšanai

Projektu realizē: *INTOSAI* attīstības iniciatīva (**IDI**), Latvijas Republikas Valsts kontrole, Āfrikas valstu Augstāko revīzijas iestāžu organizācija.

Projekta finansējums 2022. gadā⁸⁵: 49000 euro

Īstenošanas periods: 2022. gads

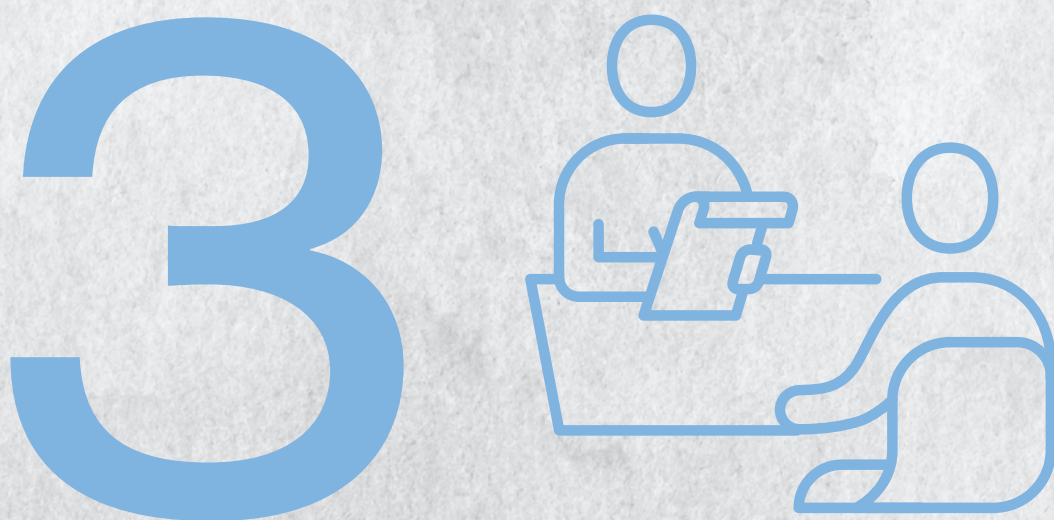
 Īstenotās aktivitātes: (1) dalība 2022. gada darba plāna izstrādes procesa noslēguma fāzē; (2) atbalsts komunikācijas stratēģijas izstrādē; (3) atbalsts ar Covid-19 pandēmiju saistītajām otrās fāzes revīzijām; (4) atbalsts saimnieciskā gada pārskata revīziju īstenošanā; (5) turpināta apmācību plāna īstenošana un papildus nepieciešamo mācību vajadzību analīze; (6) turpināts darbs pie revīziju metodiku pielāgošanas un aktualizācijas.

⁸³ Austrumu partnerība ir izveidota ar mērķi veicināt politisko asociāciju un ekonomisko integrāciju ar Eiropas Savienības austrumu kaimiņiem, lai sekmētu stabilitāti, ekonomisko izaugsmi un savstarpēju uzticēšanos reģionā. Austrumu partnerība tiek īstenota attiecībā uz Baltkrieviju, Moldovu un Ukrainu Austrumeiropā un Gruziju, Armēniju un Azerbaidžānu Dienvidkaukāzā. Kopš šīs politikas dibināšanas Austrumu partnerība ir Latvijas ārpolitikas prioritāte un Latvija aktīvi piedalās Austrumu partnerības politikas veidošanā.

⁸⁴ *IntoSAINT* ir specializēts pašnovērtēšanas instruments *INTOSAI* dalībniekiem, lai novērtētu godprātības (*integrity*) vājās vietas un kontroles.

⁸⁵ *INTOSAI* attīstības iniciatīvu finansē Norvēģijas ARI un starptautiskie donori – *UK Aid*, *INTOSAI*, *Austrian Development Agency* un *Swedish International Development Cooperation Agency (SIDA)*.

3. PRIORITĀTES NĀKAMAJAM GADAM

Prioritātes 2023. gadam

Prioritātes 2023. gadam pamatā izriet no Valsts kontroles darbības stratēģijas 2022.–2025. gadam. Īpašus akcentus plānots likt uz vairākām Valsts kontroles aktivitātēm.

Attīstīt iemaņas lietderības revīziju veikšanā, pilnveidojot metodiskos rīkus un nostiprinot pieredzi sadarbībā ar citu ARI.

Kāpināt lietderības revīziju apjomu, ņemot vērā nozīmīgos publiskos resursus, kas tiek ieguldīti valsts mērķu sasniegšanā, tieši lietderības revīzijām ir potenciāls sniegt vislielāko labumu sabiedrībai, rūpējoties, lai katrs ieguldītais *euro* sniedz pēc iespējas lielāku labumu iedzīvotājiem.

Realizēt Valsts kontroles iekšējo projektu “Neatkarīga revidenta viena ziņojuma sniegšana finanšu revīzijās – revīzijā par saimnieciskā gada pārskatu”.

Revīziju rezultātā pēc iespējas sniegt ieteikumus ar naudā izmērāmu vērtību, tiecoties panākt dubultu finanšu atdevi uz katru Valsts kontroles darbības nodrošināšanā ieguldīto *euro*.

Pilnveidot revīziju rezultātā sniegto ieteikumu ieviešanas uzraudzību un publisko komunikāciju par ieteikumu ieviešanas rezultātiem. Novērtēt revīziju rezultātā panākto ietekmi palielinātu publiskā sektora ieņēmumu vai novērstu nelikumīgu un nelietderīgu izdevumu, iedzīvotājiem radīta ieguvuma vai panāktas ekonomiskās ietekmes izteiksmē.

Īstenot Valsts kontrolei noteiktās tiesības lemt par zaudējumu piedziņu no amatpersonām (darbiniekiem) gadījumos, kad to nelikumīgas rīcības rezultātā radīti zaudējumi valsts vai pašvaldības budžetam un persona tos nebūs atlīdzinājusi labprātīgi.

Nodrošināt aktīvu pārstāvību un profesionālo ekspertīzi *INTOSAI* Profesionālo standartu komitejas Finanšu revīzijas un grāmatvedības apakškomitejas (*FAAS*) darbā, lai tuvākajos gados kļūtu par vienu no tās 15 oficiālajiem locekļiem un Valsts kontrole varētu pilnvērtīgi ietekmēt starptautisko publiskā sektora finanšu revīziju standartu un vadlīniju izstrādi un pilnveidi.

Nodrošināt efektīvu Valsts kontroles darbību un veicināt darbinieku profesionālo izaugsmi un motivāciju jaunu iespēju un izaicinājumu apstākļos.

Organizēt starptautisko konferenci “100 gadi KONTROLSPĒKA”, jo 2023. gada 16. augustā Valsts kontroles likumam apritēs 100.

Skanstes iela 50, Rīga, LV-1013

67017500

www.lrvk.gov.lv

pasts@lrvk.gov.lv

@VKontrole

VKontrole

LRVK

Latvijas Republikas Valsts kontrole

valstskontrole